

ספר הזוהר

מתתנא האלוקי

רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

ספר זוהר תורה

הוא לקוט גדול ונפלא מכל ספרי הזוהר,
כל המאמרים השייכים לכל פרשה ופרשה עם לשון הקודש,
בכה יוכל כל אחד ללמוד הפרשה ולהבין הפסוקים עם מדרשי הזוהר,
בפרט בשבת קודש שהוא זמן המיוחד ללמוד הזוהר הקדוש,
ובזמן קצר כ-7 דקות ביום ילמד הפרשה עם מתיקות הזוהר,
"ספר הזוהר אפילו בקריאה לבד יש בו כוח לעשות נסים" (הנהגות הרמ"ז דף קעה:)

פרשת בשלח

"דף היומי"

מסדר ומחולק כפי ימות השבוע

בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי

מופץ ללא מטרות רוח פלל - לקירוב הגאולה ברחמי

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי, עיה"ק בית שמש תובב"א
חודש טבת שנת תשע"ב לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר בשלחו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

תוכן הענינים

ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים.....	ה
פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם.....	ה
לא יכלו להילחם עם פלישתים בגלל שבועת אברהם.....	ה
העם ולא עמי כי היה עמהם ערב רב.....	ה
הערב רב הם גרמו לישראל לחטוא ולמות.....	ו
ה' רצה לעשות את ישראל בני חורין מהכל אלא שגרמו הע"ר. ו על פי משה קיבלו את הערב רב.....	ו
שיעור הערב רב.....	ו
בני"ו נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה.....	ז
דוקא משה העלה עצמותיו של יוסף.....	ז
מקום שהיה מונח עצמות יוסף עד אז.....	ז
האבות ראו גאולת בניהם.....	ז
ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה.....	ז
המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה.....	ח
ה' הטעה את המצרים שיחשבו שיש' בורחים ולא ה' הוציאם.....	ח
הכל היה הכנה לקבלת התורה.....	ח
נ' יום נגד נ' שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה.....	ח
השכינה הלכה בשמחה ובהרמת ראש.....	ח
אברהם היינו מידת החסד הלך לפניו ביום.....	ט
הכלה שהיא השכינה הלכה לפניו בלילה.....	ט
הכמה פרעה הבינו כי בני ישראל בורחים.....	ט
רכב אחד נגד אלף מישראל.....	ט
פרעה נלחם עם ישראל בכח הטומאה נגד הקדו'.....	ט
הס"מ הנקרא בחור לקח שש מאות רכב מעמים אחרים וכן את כל רכב מצרים.....	י
ענין סוסים במלחמת פרעה.....	י
בראות בני"ו שאין להם היכן ללכת מיד ויצעקו לה'.....	י
העם הם כמו מנהיגם.....	יא
בני ישראל ניצלו מן הדין.....	יא
איסור לדבר בשבת דברי חול.....	יא
האבות עוררו למעלה רחמים על ישראל.....	יא
הדין היה עם רחמים.....	יב
על ידי עתיקא היתה הישועה.....	יב
המים ברחו מלפני שם הוי'.....	יג
סוד מטה אלוקים וסוד מטה משה נתקשרו יחד.....	יג
החזרת הים על המצרים על ידי מידת הגבורה.....	יג
מי התהום נקפאו ומי הים נבקעו.....	יג
מלאכי השכינה.....	יג
המלאכים נוסעים יחד עם השכינה.....	יד
המלכות היא השער.....	יד
משל למלך שנשא למלכה.....	יד
הכל בידי השכינה.....	טו
השכינה וחילותיה הלכו אחריהם להילחם עם כחות הטומאה.....	טו
הס"מ השאיל לשר מצרים שש מאות מקטרגים.....	טו
ה' פרע לס"מ במלחמת סיסרא.....	טו
עמוד הענן מי זה היה.....	טז
באותה שעה נשלמה המלכות בכל פרצופיה.....	טז
צירוף האותיות לשם ע"ב.....	טז
ה' מתעצב על איבוד הרשעים.....	יז
קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף.....	יז
קשה בעיני ה' לתת מזון לחוטאים ומכעיסים לפניו.....	יז
ה' נותן מזון לחוטאים לפניו משרות הדין.....	יז
קריעת ים סוף היה קשה לפני ה' מפני הקטרוג.....	יז
הללו עובדי עבודה זרה והללו.....	יח
בזכותו של אברהם נקרע הים.....	יח
כחם שלמעלה נשבר לכן לא יכלו ללכת למטה.....	יט
שרי האומות העבירו את שר מצרים באש.....	יט
בדרך שפרעה הלך הוליכו אותו.....	יט
ה' נלחם עם שר של מצרים שלמעלה.....	יט
הים קיים את תנאו עם ה'.....	כ
שר מצרים שהורידוהו נקרא אצלו מיתה.....	כ
יד השמאלית נכללה בימין ועל ידי כך היה "תרעץ אויב".....	כ
יעקב אבינו בעצמו ראה את כל הניסים.....	כ
ענין החמשה אצבעות דחסדים וגבורות.....	כא
בני ישראל האמינו בה' ובמשה עוד לפני הנס.....	כא
על ידי המלכות עושה ה' ניסים וגבורות.....	כא
המלכות מקבלת כח מהבינה דרך ספירות ז"א.....	כב
השירה תושלם בעת תחיית המתים.....	כב
משה וישראל ישירו עוד פעם את השירה לעתיד לבוא.....	כב
לומר את שירת הים בכוונה.....	כג
משה וישראל שרו לז"א השירה שהיתה על המלכות לשבחו.....	כג
ה' הראשון בינה השני ז"א.....	כג
שכר האומר שירה.....	כג
כפל הלשון גאה גאה.....	כג
המצרים ושרם נמסרו בידי הים שהיא המלכות.....	כד
כולם נמסרו לידי המלכות לעשות בהם נקמות.....	כד
הישועה הגיעה מרצון אבא ואמא.....	כד
מרמוז על היסוד הנקרא צדיק.....	כה
מרמוז על ז"א שהוא הפועל ישועות.....	כה
אפילו עוברים זכו לראות ולשבח לה'.....	כה
אפילו את הפרצופים העליונים שייך לרומם.....	כה
גבורות מלחמת ה'.....	כו
המלחמה נעשה על ידי תפארת ומלכות.....	כו
קריעת ים סוף.....	כו
כל הכחות שלהם למעלה נשברו על ידי המלכות.....	כז
המכות שעל הים היו קשות מכל המכות שבמצרים.....	כז
השמאל והימין נכללו כאחד.....	כז
השירה נאמרה על זמנו של מלך המשיח.....	כח
כחו של ה' בזמן הזה ולעתיד לבוא.....	כח
שומרי הברית ישארו בעולם בזמן תחיית המתים וה' ישמח עמם.....	כח
רק בכח התורה נכנעים האומות.....	כח
נקמת ה' בעמים לעתיד לבוא.....	כט

השירה על כל הנסים שעשה אז ושיעשה בזמן המשיח..... **כט**
 כל המושל על ישראל רוצה לכלותם אלא ה' זו' זכות אבות... **כט**
 ז"א הוא שולט עה"כ ושומר אפי' את האומות וזה הוא שבחו... **ל**
 השמאל נכלל בהימין..... **ל**
 אדם מרים ימינו למעלה כדי לעורר ברכות..... **לא**
 כשה' מרים ימינו מהתחת' נשאר למטה רק השמאל..... **לא**
 ה' נשבע לארץ ואז בלעה את המצרים..... **לא**
 חסד וגבורה נשפעים על ידי היסוד..... **לא**
 כשנשבר כחם של מצרים נשבר כח שאר האומות..... **לא**
 נפל עליהם אימת השכינה..... **לג**
 על ידי מצות פריעה זכו להיכנס לארץ..... **לג**
 מצות בנין בית המקדש ובית הכנסת..... **לג**
 כל תיקוני המקדש שלמטה כעין שלמעלה..... **לד**
 בהכנס"ס צריך להיות נאה וכן צריך להיות עם חלונות..... **לד**
 החיוב להתפלל בבית הכנסת ולא בשדה..... **לד**
 סיבת הדבר שביצחק כתיב שהתפלל בשדה..... **לד**
 גדולת שירת הים..... **לד**
 ג' שאלות של זקן נכרי לרבי אלעזר..... **לה**
 א. היכן מרומז הבית השלישי..... **לה**
 ב. אם בני ישראל קרובים לה' למה יש להם צרות..... **לה**
 ג. למה גופם חלוש אף שאין אוכלים נו"ט ועוד..... **לה**
 אין שום דבר בעולם שלא מרומז בתורה..... **לה**
 ה' רצה בעצמו לבנות בית המקדש..... **לה**
 החטא גרם ושני בתי מקדש נבנו בידי אדם..... **לו**
 לעתיד לבוא ה' בעצמו יבנה המקדש..... **לו**
 ה' יוריד לעתיד שני מקדשות יחד א' נגלה וא' נסתר..... **לו**
 הבית הנסתר יהיה מוקף עם ענני כבוד..... **לו**
 ה' יבנה העיר ירושלים..... **לו**
 ישראל בין העמים כלב בין האברים..... **לו**
 כמו שהלב קרוב אל המח כך ישראל קרובים אל המלך..... **לו**
 ישראל שהם דומים ללב אוכלים רק דברים נקיים..... **לז**
 ה' בחר בישראל שהם נקיים מכל העמים..... **לז**
 ה' התגלה לישראל באמרם שירה..... **לז**
 שרתה על כל אחד מישראל רוח הקודש..... **לז**
 ישראל לא רצו ליסוע משם בגלל ההתגלות..... **לז**
 ה' גילה כבודו במדבר..... **לח**
 כבוד ה' הוא התורה..... **לח**
 הס"מ פגע בהם במדבר..... **לח**
 העץ שהורה ה' למשה..... **לח**
 במרה נכנסו לברית כראוי..... **לט**
 ה' בדק את ישראל על המים..... **לט**
 כולם יצאו זכאים..... **מ**
 אמירת השכינה שישמעו לקול ה'..... **מ**
 איך מגיעים להמדות העליונות..... **מ**
 אזוהרה על שמירת הברית..... **מ**
 אחר הציווי על המילה בא אזוהרה לשמור הברית..... **מא**
 ישראל אחוזים בעץ הגדול שהוא התפארת ומושלים על
 האומות..... **מא**
 מזון ישראל במדבר יד מאריך אנפין..... **מב**
 מזון תלמידי חכמים..... **מב**
 על ידי אכילתם מהמצות ידעו והכירו במקום המלכות..... **מג**
 על ידי אכילתם המן ידעו והכירו בז"א..... **מג**

להתפלל בכל יום על המזון..... **מג**
 אפילו יש לו אוכל יתפלל על המזון..... **מג**
 לא יניח מיום זה ליום אחר..... **מג**
 המתפלל על המזון נקרא בן נאמן להשכינה..... **מג**
 הצדיקים בוטחים בה' ולא הרשעים..... **מג**
 על ידי המן בדקו את ישראל..... **מד**
 מה שהיה למטה באלים היה כעין של מעלה..... **מד**
 ירדת המן..... **מד**
 על ידי המן היו יודעים למי שייכים העבדים..... **מד**
 בבוקר שולט מידת החסד ובערב מידת הגבורה..... **מה**
 בזמן שלטת הדין עשה ה' חסד לישראל שהוציא ממצרים..... **מה**
 הרשעים מהפכים מידת החסד לדין בעוונותיהם..... **מה**
 הצדיקים יאכלו מן לעולם הבא (קודם שיתגשם)..... **מה**
 בשר בשעת הדין ולחם בשעת החסד..... **מו**
 הו' מידות חג"ת נה"י שכל אחד משפיע ביום שלו מקבלים כחם
 מהשבת..... **מו**
 עולם הבינה נקראת שבת וכן המלכות נקראת שבת..... **מו**
 טעם לאיסור תחומין בשבת..... **מז**
 שלא לחלל השבת בידי וברגליו ובפיו..... **מז**
 ה' הגין על משה..... **מז**
 דוקא המטה שנעשו על ידו נסים וחקוק עליו שם ה'..... **מז**
 המלכות הוציאה המים לישראל..... **מח**
 נס הוצאת מים מצד הגבורה..... **מח**
 חטאם של ישראל שעשו פירוד ובדרך נסיון..... **מח**
 מלחמת עמלק..... **מט**
 ישראל בחטאם מתישים כביכול הכח למעלה..... **מט**
 שרפו ידיהם מדברי תורה..... **מט**
 שתי פעמים נלחם עמלק..... **מט**
 כונת עמלק להכניס את ה'..... **מט**
 משה נלחם למעלה ויהושע למטה..... **נ**
 מלחמה שלא היתה ולא תהיה כמוה..... **נ**
 יהושע נבחר להילחם אף שלא היה גיבור כי היתה מלחמה
 רוחנית..... **נ**
 יהושע היה מרכבה למלאך מט"ט..... **נ**
 יהושע היה יונק בכל יום מהשכינה..... **נ**
 על ידי כח השכינה (רוחני) נצח יהושע..... **נא**
 משה עם ידיו ואצבעותיו היה מעורר את הספירות העליונות
 למלחמה..... **נא**
 אהרן משה וחור הם חסד גבורה תפארת ועל ידי זה נמשך כח
 למלכות למלחמה..... **נא**
 על ידי תפילת ישראל היה משה יכול להמתיק הדינים..... **נא**
 גם כהן כשמקריב קרבן צריכים ישראל להתפלל..... **נא**
 יד ימין הוא העיקר..... **נב**
 על ידי גורל ידעו מי הוא עמלקי והרגו אותו..... **נב**
 כמו שעשה יהושע עם עמלק כן יעשה לשאר העמים..... **נב**
 על ידי אתערותא דלתתא איתער עובדין לעילא..... **נב**
 רק עמלק לא פחד להילחם בישראל..... **נב**
 שני מזבחות למטה כנגד שני מזבחות למעלה..... **נב**
 ענין מילה שנימולו עכשיו כראוי..... **נג**
 המל בנו כפרה לו..... **נג**
 זרע עמלק ישארו עד שיקויים יתמו חטאים ואז יהיה השם
 והכסא שלם..... **נג**

❖ פרשת בשלח ❖

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מה ע"א

ה' ריפא את ישראל ביציאתם ממצרים וכן שמעו שירת המלאכים

"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעַם וְגו', אמר רבי שמעון, בא וראה כשיצאו ישראל ממצרים רוחם היה נשבר בתוכם^[א], והיו שומעים תשבחות שלמעלה ולא יכלו לשמוח, ובשעה שכל החילות והמרכבות העליונים יצאו עם השכינה, כולם נשאו שירות ותשבחות לפני הקדוש ברוך הוא, אז העיר הקדוש ברוך הוא רוחם של ישראל, והיו שומעים אותן התשבחות, ונתקיים רוחם בתוכם שלא נפרח מהם.

האדם כאשר עוזב מלאכתו אז מרגיש שבר עצמותיו ושבר רוחו, כך ישראל כאשר יצאו ממצרים היו טועמים טעם מיתה, והקדוש ברוך הוא רפאם, שכתוב: **"וַיְהִי הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וְגו'**", וכל הדרכים העלו ריח של רפואה, שנכנס בגופם ונרפאו, ומקול התשבחות שהיו שומעים היו שמחים והניח את רוחם.

פרעה והשרים העליונים הלכו ללוותם

ופרעה וכל החילות שלו הלכו אחריהם ללוות אותם עד שיצאו מארץ מצרים, וכן כל אותן השרים שלמעלה הממונים עליהם ועל שאר עמים, היו מלווים להשכינה ולכל ישראל, עד שחננו באיתם בקצה המדבר, זה שכתוב: **"וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעַם וְגו'**".

לא יכלו להילחם עם פלישתים בגלל שבועת אברהם

"כִּי קָרוֹב הוּא", כי קרובה שבועה ההיא שהשביע אבימלך להאבות, בשביל הטוב ההוא שעשו הפלשתים להאבות, שכתוב: **"בַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ**

אֲשֶׁר גָּרְתָה בָּהּ" (בראשית כא, כג):

זוהר פרשת בשלח דף מה ע"ב

העם ולא עמי כי היה עמהם ערב רב

"וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעַם דָּרָךְ הַמְדַבֵּר יָם סוּף" כדי להכין להם הדרך למקום הים^[ב], אמר רבי יהודה, מפני מה כשהיו ישראל במצרים כתוב: **"שַׁלַּח אֶת עַמִּי, כִּי אִם מֵאֵן אַתָּה**

זוהר תורה * דף היומי * פרשת בשלח - יום א'

א. מן עול הגלות נשבר רוחם. ב. כדי שיהיה נעשה הנס של קריעת ים סוף.

לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל", ובזמן ההוא לא היו נימולים ולא נתקשרו בו כראוי, וכאן שהיו נימולים ועשו קרבן פסח ונתקשרו בו, קורא אותם "אֶת הָעָם", אלא בשביל ערב רב ההוא שנדבקו בהם ונתערבו עמהם, קורא אותם "אֶת הָעָם" סתם, כמו שכתוב: "וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֵגֶל" (שמות לב, לה), "וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֹהֶרֶן" (שם פסוק א'), "וַיִּירָא הָעָם כִּי בָשַׁשׁ מֹשֶׁה", וכן כולם.

הערב רב הם גרמו לישראל לחטוא ולמות

ובא וראה, אם לא היו אותן ערב רב שנתחברו בישראל, לא היה נעשה מעשה ההוא, ולא היו מתים מישראל כל אותן שמתו, ולא היה נגרם להם לישראל כל מה שנגרם, ובא וראה, שמעשה ההוא וחטא ההוא ממש היה גורם גלותם של ישראל.

ה' רצה לעשות את ישראל בני חורין מהכל אלא שגרמו הערב רב

שלמדנו בקש הקדוש ברוך הוא שישראל יהיו נמצאים בשעה ההיא כמלאכים העליונים, ולעשותם בני חורין מהכל, חירות ממיתה, חירות משיעבוד מלכיות, כמו שכתוב: "חֲרוּת עַל הַלְּחֹת" (שמות לב, טז), אל תקרא חרות אלא חירות, וכיון שנעשה אותה מעשה גרמו הכל להיפוך, גרמו מיתה, גרמו שיעבוד מלכיות, גרמו שנשברו אותן לוחות הראשונות, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים, וכל זה בשביל ההתחברות של הערב רב שנתחברו בהם.

אף כאן, בעבורם לא נקראים בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם, ואם תשאל שכתוב: "וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", זהו כאשר עלו ממצרים ועוד לא נתחברו עמהם הערב רב קורא אותם בני ישראל, כיון שנתחברו עמהם, ככתוב: "וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אִתָּם", קורא אותם העם.

על פי משה קיבלו את הערב רב

רבי יוסי הקשה ואמר, כתוב: "כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרִאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם", אם כן הלא בכל יום היו רואים להערב רב, אמר רבי יהודה, "עָרַב רַב" כתוב, ולא מצרים, שהרי הרבה עמים אחרים היו דרים במצרים, ולא עוד אלא שכולם נימולו, וכיון שנימולו אין נקראים מצרים, ועל פי משה קבלו אותם, וזהו מה שאמר הכתוב: "לָךְ יָרַד כִּי שָׁחַת עַמְּךָ, סָרוּ מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם", "צִוִּיתֶם" כתוב^[א].

שיעור הערב רב

"וַחֲמִשִּׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", אחד מחמשה היו, ורבי יוסי אומר, חמשה מישראל ואחד מהם, רבי יהודה אומר, "וַחֲמִשִּׁים", אחד מחמשים.

זו הזוהר
ג. דורש צויתם לשון צותא והתחברות, ומשמעותו סרו מהר מן הדרך, אלה אשר אתה צויתם וחברת

בני ישראל נשתחררו רק על ידי חמשים שערי בינה

אמר רבי שמעון, לפי שהיובל ההוא הוציאם ממצרים^[1], לפיכך "וַחֲמֵשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָרֶץ מִצְרָיִם", ולולא זאת לא היו עולים, ועל כן נתעכבו חמשים יום לקבלת התורה, ומהמקום ההוא יצאה התורה ונתנה לישראל, ועל כן כתוב: "וַחֲמֵשִׁים" חסר וא"ו, שבכח זה עלו בני ישראל ממצרים:

זוהר פרשת בשלח דף מו ע"א

דוקא משה העלה עצמותיו של יוסף

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ", מדוע העלה הוא עצמותיו, אלא לפי שהיה הראשון לרדת לגלות, ולא עוד אלא שהוא היה לו סימן הגאולה, והשביע את ישראל על זה^[2], זה שכתוב: "כִּי הִשְׁבַּעַתְּ הַשְּׁבִיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וזה נתבאר.

מקום שהיה מונח עצמות יוסף עד אז

אשרי חלקו של משה, שישראל היו עוסקים לשאל ממון ממצרים, ומשה היה עוסק בשבועתו של יוסף, ויש אומרים שארוננו בנילוס היה, ובהשם הקדוש העלה אותו, ועוד אמר משה, יוסף הגיע זמן גאולתן של ישראל, ואמר עלה שור ועלה, ויש אומרים שבין מלכי מצרים היה ארוננו, ומשם עלה, ויש אומרים שבשביל שלא יעשו אותו עבודה זרה הניחווה בנילוס, וסרח בת אשר הגידה לו למשה.

האבות ראו גאולת בניהם

"וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", הקדוש ברוך הוא ובית דינו, אמר רבי יצחק, זהו שלמדנו שהאבות הם מרכבה להשכינה, "הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם" זה אברהם, "בְּעֶמּוּד עֶנָן" זה יצחק, "לְנַחֲתָם הַדְרָךְ" זה יעקב, שכתוב בו: "וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֹרְכוֹ", "וְלִילָהּ בְּעֶמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם" זה דוד המלך, וכולם מרכבה עליונה קדושה, שילכו ישראל בשלמות הכל, ובשביל שיראו האבות גאולת בניהם, שכתוב: "וְאָנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה", (בראשית מו, ד) עם המרכבה^[3].

ישראל הוצרכו לשלמות של יום ולילה

"לְלַכֵּת יוֹמָם וְלַיְלָה", מפני מה הלכו יומם ולילה, ילכו ביום, ולא ילכו בלילה כאנשים הבורחים, כיון שהקדוש ברוך הוא שמרם למה הלכו ביום ובלילה. אלא שיהיה נמצא בהם שלימות הכל, שאין שלימות אלא יומם ולילה^[4].

זיו הזוהר

אותם לישראל, והם הערב רב. ז. פירוש, שהופיע עליהם אור עולם הבינה שמשם בא החירות, ודורש וחמשים לא מזוינים אלא שהוא מספר חמשים, לפי שעולם הבינה יש בו חמשים שערי בינה. ה. השביעם שלא ידחקו את הקץ לצאת קודם. ו. גם לרבות מרכבת השכינה. ז. ביום מופיע אור מהעולם של בחינת זכר, ובלילה מופיע מהעולם של בחינת נקבה, וזה בלי זה אין שלמות.

המלכות (לילה) היתה מאירה מצד החסד ומצד הגבורה

אמר רבי אבא, כך ביארנו, "וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעָמוּד עֲנָן", זה אברהם, "וְלַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ", זה יצחק, ואם כן יעקב היכן הוא, אלא שבתוכה הראשונה הוא נאמר ושם נרמז ככתוב: "וְהָיָה לַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ", שהיה מאיר בצד זה ובזה.

ה' הטעה את המצרים שיחשבו שישראל בורחים ולא ה' הוציאם

כדי שירדפו מצרים אחריהם, ויתכבד שמו של הקדוש ברוך הוא ברכבו ופרשיו, וכדי ללכת יומם ולילה, עם המאור המאיר מעצמו ועם המאור שאינו מאיר מעצמו^[ט], ועוד כדי להטעות למצרים שיאמרו מקרה הוא, שכתוב: "נֹאֲלָו שְׂרֵי צִעֲוֹן", (ישעיהו יט, ג) וכתוב: "מְשִׁיב חַקְמִים אַחֲזֹר", (ישעיהו מד, כה) ועל כן הלכו ביום ובלילה.

הכל היה הכנה לקבלת התורה

רבי אבא אמר, אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא הוציאם ממצרים להיות חלקו ונחלתו, ובא וראה בצד של היובל נמצא חירות לישראל^[י], וכן לעתיד לבוא, שכתוב: "וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְכוּ'", (ישעיהו כז, ג) ובשביל יובל העליון ההוא נתעכבו חמשים יום^[יא] לקבל התורה וליקרב להר סיני, וכיון שהלכו ביום הלכו גם בלילה, להיות הכל יום שלם הן עם היום והן עם הלילה, שלא יהיה נמצא פירוד בהם^[יב], ולא עוד אלא שכולם הלכו בנחת לפי רצון נפשותם.

חמשים יום נגד חמשים שערי בינה שנכנסו בעת קבלת התורה

וביום שקבלו התורה היו חמשים יום שלמים בימים ולילות כראוי, שאין יום בלי לילה ואין לילה בלי יום, ולילה עם יום נקרא יום אחד, וכיון שהלכו חמשים יום שלמים, אז הופיע עליהם אור חמשים יום של היובל^[יג], ומצד היובל נתנה להם התורה, ולפיכך הלכו יום ולילה.

זוהר חלק ג' פרשת בלק דף קצא ע"ב

השכינה הלכה בשמחה ובהרמת ראש

אמר העלם ההוא, כתוב: "וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעָמוּד עֲנָן וְגו'", "וְהָיָה" עומד טעם חזק למעלה^[יד], למה, אלא בשעה ההיא כמה יופי ותפארת היה לכלה זו, שנכנעת עד עתה בגלות^[טו], ועתה היא מהלכת בהרמת ראש, עם מחנותיה בשמחה, ועל כן ב"וה" עומד טעם חזק למעלה.

זיו הזוהר

ח. אות וא"ו מן וה' מרמז על קדושת יעקב.
ט. האור שבליילה הוא מהלבנה שאין מאירה מעצמה אלא מאור החמה, וכן מאירה ספירת מלכות מן ספירת התפארת. י. עולם הבינה נקרא יובל. יא. נגד החמשים שערי בינה. יב. פירוש, שלא יהיה פירוד בין עלמא דכורא לעלמא דנוקבא. יג. היינו הארת חמשים שערי בינה. יד. שהוא טעם פזר. טו. שכינת כבודו יתברך

אברהם היינו מידת החסד הלך לפניו ביום

"הֲלֹךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", עד כאן לא נודע אם כלה זו הולכת לפניו, או לא, שהרי טעם מפסיק עומד ב"וה" [טז], אלא היא היתה שם, אבל זה שהלך לפניו, הוא זקן העליון אדון הבית [יז], זה שנשבע לו הקדוש ברוך הוא, ומי הוא אברהם, שכתוב: "יוֹמָם יֵצֵוּהָ ה' חֲסֵדוֹ" (תהלים מב, ט'), וכתוב: "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה" (ירמיהו לג, כה) [יח], זה היום שכל הימים נכללים בו, יום הראשי לשאר כל הימים בודאי, ועל כן נקרא יומם, ולא יום.

הכלה שהיא השכינה הלכה לפניו בלילה

ולפיכך, "הֲלֹךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", הוא הלך ביום, והכלה הלכה בלילה, שכתוב: "וְלַיְלָה בְּעָמוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם", זו הכלה, כל אחד כראוי לו.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מו ע"ב

חכמי פרעה הבינו כי בני ישראל בורחים

"וַיֵּגְדוּ לְמַלְכֵּי מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם", "וַיֵּגְדוּ", מי אמר לו, חכמיו ומכשפיו נאספו אצלו והודיעוהו "כִּי בָרַח הָעָם", ומפני מה אמרו כך, אלא שראו בחכמתם שהלכו יומם ולילה, אמרו כי בודאי בורחים הם, ולא עוד, אלא שראו שאינם הולכים בדרך ישר, כמו שכתוב: "וַיֵּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ לְפָנַי פִּי הַחִירָת".

רכב אחד נגד אלף מישראל

"וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר", "שֵׁשׁ מֵאוֹת" למה, אמר רבי יוסי, כנגד מספר ישראל שכתוב: "כֶּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי", "בַּחֹר", כנגד הגברים שהם העיקר של ישראל, "וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם", שאר מרכבות שהן טפלות לאחרים כנגד ה'טף' שכתוב: "לְבַד מִטָּף", והכל עשה בעצת מכשפיו וחכמיו.

פרעה נלחם עם ישראל בכח הטומאה נגד הקדושה

"וַיִּשְׁלַשׁם עַל כָּלוּ", הכל בחכמה כנגד מדרגות העליונות שהן שתיים ואחת [טט], רבי יצחק אמר, כתרגומו, ומזרזין, זרזים היו בכל.

זיו הזוהר

אורות גבורות בחינת לילה, לפיכך נקראת התורה "בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה" (ירמיהו לג, כה), וספירת חסד שהיא נגד יום הראשון של ששת ימי המעשה נקראת יומם לפי שהיא הכוללת לשאר הימים. יט. פירוש, שכמו שמדרגות הקדושה היינו העשר ספירות הן בבחינת שתיים ואחת, פירוש, אחת

נקראת כלה. טז. טעם פזר הוא מן המלכים, ונקרא טעם מפסיק, וכיון שהוא מפסיק אין ברור שוה' הוא ההולך לפניו. יז. היינו אור ספירת חסד שורש קדושת אברהם אבינו. יח. התורה הקדושה שיש בה תרי"ג מצות, רמ"ח מצוות עשה הן אורות חסדים בחינת יום, ושס"ה מצוות לא תעשה הן

הס"מ הנקרא בחור לקח שש מאות רכב מעמים אחרים וכן את כל רכב מצרים וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בְּחֹר", רבי חייא אמר, כתיב: "יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה עַל הָאֲדָמָה", (ישעיהו כ"ד, כ"א), בזמן שהקדוש ברוך הוא נותן ממשלה לשרי העמים למעלה, אז הוא נותן ממשלה להאומות שלהם למטה, וכאשר מורידים ממדרגתם למעלה, אז מוריד להאומות שלהם למטה. "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בְּחֹר", זה השר שלהם, ונתבאר שהנהיג עמו מרכבות עמים אחרים, וכולם נפלו במחנה של סיסרא אחר כך, וזהו "רֶכֶב בְּחֹר" ואחר כך "וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם".

ענין סוסים במלחמת פרעה

כתוב: "לְסָסְתִי בְרֶכְבִּי פְרֻעָה דְמִיתִיךָ רַעֲיָתִי" (שיר השירים א, ט), בא וראה, כדמות סוס נקבה נראתה להם לסוסים של פרעה וזה נתבאר^[כ], אבל עוד יפורש "לְסָסְתִי בְרֶכְבִּי פְרֻעָה", בא וראה, פרעה כאשר רדף אחרי ישראל מה עשה, לקח סוסים נקבות וקשר אותן במרכבותיו לראשונה, וסוסים זכרים קשר אותם לאחוריהם, והיו דוהרים הזכרים נגד הנקבות, והנקבות מיאנו, ומיהרו ללכת, כיון שהקריב אצל ישראל, לקח הנקבות והעמידן לאחור, וסוסים הזכרים מלפנים, להרע לישראל ולהתגר בם מלחמה.

כדמיון זה, "וְהָ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", ואחר כך חזרה השכינה לאחוריהם של ישראל, שכתוב: "וַיִּסַּע מִלֶּאדָה הָאֱלֹהִים וְגו'", לפיכך כתוב: "דְמִיתִיךָ רַעֲיָתִי"^[כא].

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מז ע"א

בראות בני ישראל שאין להם היכן ללכת מיד ויצעקו לה'

"וּפְרֻעָה הִקְרִיב וְגו'", זה הכתוב נתבאר, שהקריב לכל חילותיו ומרכבותיו להתגר מלחמה, ועוד "וּפְרֻעָה הִקְרִיב", רבי יוסי אמר, הרי יוסי אמר, שהקריב ישראל לתשובה.

משל ליונה עם הנץ וכו'^[כב], כך ישראל היו קרובים להים, והיו רואים את הים לפנייהם הולך וסוער והרים גליו למעלה אז היו מפחדים, נשאו עיניהם וראו את פרעה ומחנותיו ואבני גיראות ובלסטראות, אז "וַיִּירָאוּ מְאֹד", מה עשו, "וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל", מי גרם זאת, שקרבו ישראל אצל אביהם שלמעלה, פרעה, זהו שכתוב: "וּפְרֻעָה הִקְרִיב".

זיו הזוהר

ימנית ואחת שמאלית והשלישית מכרעת ביניהן, כמו חסד וגבורה והמכרעת היא תפארת מדת הרחמים, כן זה לעומת זה עשה אלקים שכחות הסטרא אחרא גם כן נסדרו כך, ומתן משך פרעה כחות של טומאה להלחם עם ישראל. כ. השכינה

מן השמים ירדה ונתראה בצורת סוס נקבה. **כא.** כדמיון שעשה פרעה להרע כן עשה הקדוש ברוך הוא להטיב, בתחלה הלכה השכינה מלפנים ואחר כך, חזרה לאחוריהם. **כב.** שברחה להחבא בנקיק סלע ומצאה שם נחש.

העם הם כמו מנהיגם

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֵל תִּירָאוּ הֲתִיַּצְבוּ וְרָאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה'", אמר רבי שמעון, אשרי חלקם של ישראל בשביל שזה משה הרועה הלך ביניהם, כתוב: "וַיִּזְכֹּר יְמֵי עֹלָם מֹשֶׁה עִמּוֹ" (ישעיהו סג, יא), "וַיִּזְכֹּר יְמֵי עֹלָם", זה הקדוש ברוך הוא, "מֹשֶׁה עִמּוֹ", שקול היה משה ככל ישראל, ולמדנו מכאן, שמנהיג העם הוא ממש כל העם, אם הוא זכאי, כל העם זכאים, ואם הוא אינו זכאי, כל העם אינם זכאים ונענשים בשבילו, וזה נתבאר.

בני ישראל ניצלו מן הדין

"הֲתִיַּצְבוּ וְרָאוּ", אין לכם להתגר מלחמה, שהרי הקדוש ברוך הוא ילחם בשבילכם, כמו שכתוב: "ה' יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן", בא וראה, בלילה ההוא כנס הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו, והיה דן דינם של ישראל, ואלמלא שקדמה זכות אבות על ישראל, לא היו ניצולים מן הדין, רבי יהודה אמר, זכותו של יעקב הגינה על ישראל, זה שכתוב: "לִזְלִי ה' שְׁהִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל" (תהלים קכד, א) ישראל הזקן.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מז ע"ב

איסור לדבר בשבת דברי חול

"ה' יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן", אמר רבי אבא, בא וראה, דבור ההוא שיוצא מפיו של האדם, עולה ומעורר התעוררות למעלה, או לטוב או לרע, ובשביל זה מי שיושב בעונג השבת, אסור לו לעורר דבור של חול, שהרי פוגם פגם ביום הקדוש, מי שיושב בשמחתו של מלך, אינו ראוי שיעזוב את המלך ויעסוק עם אחר, ובכל יום צריך להראות מעשה, ולעורר התעוררות ממה שנצרך, וביום השבת בדברי שמים ובקדושת היום צריך לעורר, ולא בדבר אחר.

האבות עוררו למעלה רחמים על ישראל

בא וראה, כאן כאשר הקריב פרעה להתגר מלחמה עם ישראל, באותה שעה לא בקש הקדוש ברוך הוא שיעוררו ישראל התעוררות למטה כלל, מפני שהיתה התעוררות למעלה, שהרי האבות קדמו ועוררו התעוררות הזאת למעלה, וזכותם עמדה לפניו, ולא רצה הקדוש ברוך הוא שישראל יעוררו למטה כלל, זה שכתוב: "ה' יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן",

"תַּחֲרֹשׁוּן" בודאי, ואל תתעוררו דבור שלא נצרך לכם^[כט], וכאן נכלל שם הקודש באותיות נרשמות^[ל], והרי נתעוררו בזה החברים.

הדין היה עם רחמים

אמר רבי יוסי לרבי יהודה, הרי למדנו, שבכל מקום שכתוב, ה', רחמים הוא, ואף על פי שהתגבר מלחמה ועשה דין, דין ההוא ברחמים היה, וכאן אנו רואים שכתוב: "ה' יִלְחֶם לָכֶם", ואין נראה בדין ההוא רחמים כלל, שהרי כתוב: "לֹא נִשְׂאָר בָּהֶם עַד אֶחָד", אמר לו, דבר זה שמעתי מרבי שמעון, שאמר, שאפילו כאן היה הדין ברחמים, שכסה עליהם הים ומתו, ואחר כך השליכם הים לחוץ, והקדוש ברוך הוא בקש בכבודם ונקברו בארץ, ולא בקשה הארץ לקבלם, עד שהושיט לה הקדוש ברוך הוא ימינו וקבלה אותם, זה שכתוב: "נָטִיתָ יְמִינְךָ תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ", ובשביל זה היה הדין ההוא ברחמים, ועל כן, לא רצה הקדוש ברוך הוא שיעוררו ישראל דבור בעולם, שאם יעוררו ישראל דבור, לא יעוררו שם הרחמים, ולא יהיה נעשה הדין ברחמים, זה שכתוב: "ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרֹשׁוּן", שלא תעוררו כלום, שהרי שם הרחמים צריך להתעורר עליהם לעשות הדין ברחמים, ולכך נצרך שלא תעשו פגם ותעוררו כח אחר.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נב ע"א

על ידי עתיקה היתה הישועה

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי וגו'", אמר רבי יצחק, בשעה שחנו ישראל על הים, ראו הרבה צבאות, הרבה חילות, והרבה מחנות מלמעלה ומלמטה, וכולם התחברו על ישראל, התחילו להתפלל מתוך צרתם, באותה שעה ראו ישראל צרות מכל הצדדים, הים בהתרוממות גליו לפניהם, לאחריהם כל אותן הצבאות, כל אותן המחנות של מצרים, למעלה הרבה מקטרגים עליהם, התחילו לצעוק להקדוש ברוך הוא, על אותה שעה כתוב: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעַק אֵלַי", ולמדנו בספרא דצניעותא, "אֵלַי" דוקא, בהקדמון תולה הכל, ואז הופיע הקדמון הקדוש, ונמצא רחמים בכל העולמות, והאירו כל האורות.

וכשהאירו כולם יחד, עשה הים משפטים עליונים, ונמסרו בידו העליונים והתחתונים, ולפיכך אמרו, קשה לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף, מה הטעם, לפי שקריעת ים סוף בהקדמון הקדוש תולה^[ל].

זוהר זוהר

הקליפות שלא יהיה להם יניקה וחיות מן הקדושה ועל ידי זה כחם בטל. כה. ולא בכל זמנא מתרחש ניסא שנוכל לפעול על ידי עבודתנו להמשיך משם ישועה ורחמים.

כג. כי נצרך להם אז לעורר ישועה ורחמים מן עולם היותר עליון מעולם הדבור. כד. מן הראשי תיבות של "ה' יִלְחֶם לָכֶם" יוצא השם י"ל או השם יל"י ושניהם מן השם ע"ב, ופעולתם להוציא הנוקבא מן

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מח ע"א

המים ברחו מלפני שם הוי'

"וְאֵתָהּ הָרַם אֶת מַטֵּהּ וּגּוּ", "הָרַם אֶת מַטֵּהּ", שבו נרשם השם הקדוש, "נִטְה אֶת יְדֶךָ" בצד השם הקדוש, וכיון שיראו המים את השם הקדוש, יברחו מפניו, ולכך, "וְנִטְה אֶת יְדֶךָ" לצד אחד, כי צדדים האחרים של המטה נצרך לנו לענינים אחרים.

סוד מטה אלוקים וסוד מטה משה נתקשרו יחד

אמר רבי אלעזר, רואה אני שלפעמים נקרא זה המטה מטה האלהים, ולפעמים נקרא מטה של משה, אמר רבי שמעון, בספרו של רב המנונא הזקן יפה אמר, שהכל אחד, בין שתאמר שהוא של הקדוש ברוך הוא ובין שתאמר של משה, כי זה המטה הוא לעורר צד הגבורה, ועל כן "וְנִטְה אֶת יְדֶךָ", יד שמאל שהיא בצד מדת הגבורה.

החזרת הים על המצרים על ידי מידת הגבורה

אמר רבי שמעון, וי לאותן שאין רואים ואין מסתכלים בתורה, התורה תקרא לפניהם בכל יום, ואין יודעים ואין משגיחים, בא וראה, בצד הגבורה נתעורר מים בעולם, ויוצא מים, ועתה בקש הקדוש ברוך הוא לנגב המים, אם כן, למה "וְנִטְה אֶת יְדֶךָ" יד שמאל, אלא "הָרַם אֶת מַטֵּהּ" לנגב המים, "וְנִטְה אֶת יְדֶךָ" להשיב המים, לעורר צד הגבורה, ולהחזיר המים על מצרים, ולפי זה שני דברים יש כאן, שכתוב: "הָרַם אֶת מַטֵּהּ, וְנִטְה אֶת יְדֶךָ עַל הַיָּם".

מי התהום נקפאו ומי הים נבקעו

"וּבִקְעָהּ", והרי מי התהום היו, אלא שהקדוש ברוך הוא עשה נס תוך נס, כמו שכתוב: "קִפְאוּ תְהוֹמֹת בְּלֵב יָם", והלכו ביבשה בתוך הים, זה שכתוב: "וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה".

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נ ע"ב

מלאכי השכינה

"וַיִּסַּע מִלֶּאךָ הָאֱלֹהִים הַהֲלֵךְ לִפְנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וּגּוּ", אמר רבי אבא, כמה אלפים כמה רבבות מחנות קדושות יש לו להקדוש ברוך הוא, בעלי הפנים העליונים, בעלי עינים, בעלי כלי זיין, בעלי יללה, בעלי תרועה, בעלי רחמים, בעלי דין, ולמעלה מהם הפקיד להשכינה לשמש בהיכל לפניו.

כנגד כל אלה יש להשכינה מחנות מזוינות, בששים אופנים נמצאות אותן מחנות מזוינות, וכולם "אַחְזִי חֲרָב", עומדים סביבה, הרבה מהם נכנסים, והרבה יוצאים, בשש כנפים יפרחו כל העולם, לפני כל אחד ואחד גחלי אש דולקים, לבושם אש לוחט, בכתפם חרב

חדה מתלהטת בכל העולם, לשמור לפניך, זה שכתוב: **"וְאֵת לֵהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים"** (בראשית ג, כד).

המלאכים נוסעים יחד עם השכינה

מהו "דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים", זו השכינה הגדולה, שהיא הדרך לעץ הגדול והתקיף, עץ החיים [כז], שכתוב: **"הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבֵרֵי יִשְׂרָאֵל"** (שיר השירים ג, ז), ישראל שלמעלה, **"כָּלֶם אֲחֻזֵי חֶרֶב"**, וכאשר השכינה נוסעת כולם נוסעים עמה, זה שכתוב: **"וַיֵּסַע מִלֶּאךְ הָאֱלֹהִים"**.

המלכות היא השער

וכי מלאך האלהים נקראת, אמר רבי אבא, כן הוא, בא וראה, כך אמר רבי שמעון, התקין הקדוש ברוך הוא לפניו היכל קדוש, היכל עליון, עיר קדושה, עיר עליונה, ירושלים עיר הקודש נקראת, מי שמבקש ליכנס למלך, אינו נכנס אלא אם מן העיר הקדושה, לוקח דרך להמלך [כז], שהדרך מכאן נתתקן, זה שכתוב: **"זֶה הַשַּׁעַר לְהָ צְדִיקִים יָבֵאוּ בוֹ" (תהלים קיח, כ).**

כל שליחות שמבקש המלך לשלוח, יוצא מן השכינה, וכל שליחות שמלמטה אל המלך, אל השכינה נכנס תחלה, ומשם למלך, נמצא שהשכינה היא השליח של הכל, מלמעלה עד למטה ומלמטה עד למעלה, ולבעבור שהיא שליח של הכל, כתוב: **"וַיֵּסַע מִלֶּאךְ הָאֱלֹהִים הַהֶלֶךְ לְפָנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל", **"וְיִשְׂרָאֵל"** שלמעלה, **"מִלֶּאךְ הָאֱלֹהִים"**, זה שכתוב בו: **"וְהָ הֶלֶךְ לְפָנֵיהֶם וְגוֹ"**, ומה שכתוב: **"לָלַכְתָּ יוֹמָם וְלַיְלָה"**, היינו, כמו שנתבאר [כח].**

משל למלך שנשא למלכה

ויש לשאול, האם זה כבוד המלך שהמלכה תתגר מלחמה, ושהיא תלך בשליחות, אלא זה דומה למלך, שנזדווג במטרונה כבודה, ראה המלך לכבדה על כל שאר המטרונות שבעולם, אמר, כולן ראויות לפלגשים נגד זאת המטרונה שלי, היא תתעלה על הכל, מה אעשה לה, אלא שכל הבית שלי יהיה בידה, הוציא המלך כרוז, מעתה כל דברי המלך בידי המטרונה ימסרו, מה עשה, הפקיד המלך בידה כל הכלי זיין שלו, וכל אותן השרים מתגירי מלחמה, וכל אותן אבנים יקרות של המלך, וכל גזי המלך, ואמר, מעתה כל מי שיוצרך לדבר עמי, לא יוכל לדבר עמי, עד שיודיע מזה להמטרונה.

זיו הזוהר

והמבוא להמלך הקדוש, היינו לעלמא דכורא הגבוה ממנה שמשם נשפע אליה השפע. **כת.** לפי זה מלאך האלהים היינו, השכינה הקדושה, ומלאך משמעותו שליח, והיינו הך של **"וְהָ הֶלֶךְ לְפָנֵיהֶם"** כמבואר לעיל שמוסב על השכינה הקדושה.

כו. היינו ספירת התפארת עלמא דכורא שנקרא זעיר אנפין וגם נקרא בשם ישראל דלעילא או ישראל סבא. **כז.** היכל, ציון, ירושלים, כל זה מרמז על ספירת המלכות עלמא דנוקבא המחלקת השפע לעולם הזה על ידי השכינה הקדושה, והיא הדרך

הכל בידי השכינה

כך הקדוש ברוך הוא, מגודל החביבות והאהבה שלו בכנסת ישראל, הפקיד הכל ברשותה, ואמר, הן כל השאר לא יהיה נמצא כלום אצלן, ככתוב: "שָׁשִׁים הֵמָּה מְלָכֹת וּגּוֹ", (שיר השירים ו, ח) "אֶחָת הִיא יוֹנְתֵי תַמְתִּי" (שיר השירים ו, ט) מה אעשה לה, אלא הרי כל ביתי יהיה בידיה, הוציא המלך כרוז, מעתה כל דברי המלך בידי השכינה יומסרו, הפקיד בידה כל הכלי זיין שלו, רמחים חרבות, קשתות, חצים וחניתות, כדורי בדיל, עצים ואבנים, וכל אותן מתגירי מלחמת הקדוש ברוך הוא, זה שכתוב: "הִנֵּה מִטָּתוֹ שָׁלְשָׁמָּה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ, כָּלֶם אַחְזֵי חָרֵב מְלֻמְדֵי מְלַחְמָה וּגּוֹ", (שיר השירים ג, ח) אמר המלך, מכאן ולהלאה מלחמתי נמסרת בידך, כלי זיין שלי והשרים מתגירי מלחמה בידך, מכאן ולהלאה את תשמרני, זה שכתוב: "שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל", (תהלים קכא, ד) מכאן ולהלאה מי שיצרך לי לא יוכל לדבר עמי עד שיודיע להשכינה, זה שכתוב: "בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ", (ויקרא טז, א) [כט] והיא שליחו של המלך בכל, כמו שנתבאר, נמצא שהכל בידה, וזה הוא כבודה של השכינה, זה שכתוב: "וַיִּסַּע מִלְּאֲךָ הָאֱלֹהִים וּגּוֹ", כמו שנתבאר [ל].

השכינה וחילותיה הלכו אחריהם להילחם עם כחות הטומאה

"וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם", מפני מה "מֵאַחֲרֵיהֶם", כדי שיהיו נמצאים מלפניה בעלי מתגירי מלחמה, בעלי כדורים, בעלי רמחים וחרבות, לפי שבאו מחנות אחרות להתגר מלחמה עם ישראל מלמעלה, ועל כן "וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם".

הס"מ השאיל לשר מצרים שש מאות מקטרגים

ולמדנו שבשעה ההיא בא השר המושל הממונה על מצרים, ואסף שש מאות רכב מקטרגים, ועל כל רכב ורכב שש מאות שרים ממונים מקטרגים, זה שכתוב: "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם", וכי השש מאות רכב בחור לא היו רכבי מצרים, למה נכתב: "וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם", אלא כך למדנו, סמא"ל, היה מלוה לו שש מאות מרכבות מקטרגים לעזור לו, זה שכתוב: "וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר".

ה' פרע לס"מ במלחמת סיסרא

אימתי שילם לו הקדוש ברוך הוא לסמא"ל, במלחמת סיסרא, שעקר הקדוש ברוך הוא לכל אותן המרכבות, ונמסרו בידי השכינה, זה שכתוב: "נִחַל קִישׁוֹן גָּרַפְם נִחַל קְדוּמִים וּגּוֹ" (שופטים ה', כ"א), ולעתיד לבא יומסרו כולם בידה, זה שכתוב: "מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים וּגּוֹ", (ישעיהו ס"ג, א') ועל כן, "וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם", שעתידיה השכינה בקץ הימים לעקרם מן העולם.

זיו הזוהר

כט. השכינה הקדושה נקראת זא"ת. ל. נתבאר, שזהו השכינה שנקראת בשם מלאך על שם

עמוד הענן מי זה היה

"וַיִּסַּע עַמּוּד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וּגוֹ", מהו "עַמּוּד הָעֲנָן" הזה, רבי יוסי אמר, זה הענן הנראה תמיד עם השכינה^[לא], וזהו הענן שנכנס משה בתוכו, רבי אבא אמר, הרי כתוב: "וַיְהִי הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם"^[לב], אלא שהוא עזרת הצדיק, והתפשטות הרושם שלו, ועל כן הלך זה הענן יומם, ככתוב: "יוֹמָם יֵצֵא ה' חֲסִדוֹ" (תהלים מב, ט), ומצד החסד בא הענן הזה, והוא נקרא חסד, וענן אחר הלך בלילה, ונקרא עמוד אש^[לג].

רבי שמעון אמר, "עַמּוּד הָעֲנָן יוֹמָם" זה אברהם, "וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה" זה יצחק, ושניהם נמצאו מן השכינה^[לד], ומה שאמר רבי אבא, כך הוא בודאי, שמדרגה הזאת נמצאו, ומה שכתוב: "וַיִּסַּע מִלְּאֲךָ הָאֱלֹהִים הַהֶלֶךְ לְפָנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם", "וַיִּסַּע", שנסע מצד החסד, והתדבק בצד הגבורה, לפי שהגיעה השעה להתלבש בדין.

באותה שעה נשלמה המלכות בכל פרצופיה

בא וראה, שבאותה השעה נשתלמה השכינה מהכל, ונחלה ע"ב שמות קדושים בשלשה אופנים, אופן אחד נתלבש בעטרות של חסד עליון, אופן שני נתלבש ברמחים של גבורה, בששים שוטין של אש, אופן השלישי נתלבש בלבושי ארגמן שלובש מלך העליון הקדוש, שנקראים תפארת.

צירוף האותיות לשם ע"ב

וזהו השם הקדוש החקוק באותיות, וכך הוא צרוף אותיות האלה, אותיות הראשונות נרשמות כסדר בדרך ישר, לפי שכל אותיות הראשונות נמצאות בחסד, הולכות בדרך ישר, בסדר מתוקן.

אותיות השניות נרשמות בגלגול לאחור, לפי שכל אותיות השניות נמצאות בגבורה, שיתגלה הדין ומיני הכחות הבאים מצד השמאל.

אותיות השלישיות הן אותיות נרשמות ישר, להראות הגוונים שמתערר המלך הקדוש^[לה], וכל אלו האותיות בו מחוברות ומקושרות, והוא מתערר בעטרות שלו בדרך ישר,

וזהו הזוהר

יסוד צדיק, וזה הרושם נקרא עמוד הענן והוא עזר וסיוע של הספירה יסוד צדיק שמסייע לו שהחסדים יושפעו רק לישראל ולא יהיו נגזלים על ידי הסיטרא אחרא, כי זה עמוד הענן הוא כמו מחיצה מסביב המחשיך בעד הסיטרא אחרא, וגם עתה הוא נעשה מחיצה המחשיך להמצרים שלא יראו את ישראל. לג. זה היה הכח של צד הגבורה. לד. פירוש, הן החסדים והן הגבורות פעלו שם על ידי הופעת אורם וכחם בהשכינה. לה. היינו כח

השליחות. לא. זה המלאך מיכאל שהוא מלאך של חסד. לב. פירוש, דאם כן משמע שאין זה מלאך אלא כח השם יתברך בעצמו, ומתרץ רבי אבא שזה היה מין כח הממוצע בין עצמיות האלוהות ובין כח של מלאך דהיינו שהוא גבוה יותר מן כח המלאך וקרוב להיות כעין עצמיות האלוהות, ומפרש שזה עמוד הענן היינו הך של "וַיְהִי הַלֶּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם", כי זה היה הרושם של כח ההתפשטות מדת החסד לישראל שנשפע להם על ידי הספירה שנקראת

ונרשם לצד ימין ולצד שמאל, כמלך שמתעטר בכל, כאן נרשם השם הקדוש חקוק בע"ב תיבות^[1], שהן ההתעוררות להאבות שהם המרכבה הקדושה העליונה.

זוהר חלק א' פרשת בראשית דף נו ע"ב

ה' מתעצב על איבוד הרשעים

"וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה", אמר רבי יצחק, כשהיו ישראל עוברים את הים, באו מלאכים העליונים לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא בלילה ההוא, אמר להם הקדוש ברוך הוא והרי מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה, אז "וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה", וכמו כן בכל פעם שיש איבוד רשעים מן העולם, אז עצבות נמצאת עליהם.

זוהר חלק ב' פרשת תרומה דף קע ע"א

קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף

"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם וגו'", אמר רבי יצחק, למדנו שקשין מזונותיו של אדם לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף, זה יפורש בשני אופנים, ושניהם בדרך אמת.

קשה בעיני ה' לתת מזון לאלו החוטאים ומכעיסים לפניו

אחד לפי שהקדוש ברוך הוא כל מעשיו בדין ובאמת, ועל הדין ועל האמת העולם עומד, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, לצדיקים ולרשעים ולכל באי העולם, ככתוב: "כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהַב" (תהלים יא, ז), וכשהוא דן את האנשים ורואה בהם הרבה רשעים והרבה חוטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזונות בכל זמן, לפי שיש לו לפרנס את הרשעים ואת החוטאים.

ה' נותן מזון לחוטאים לפני משורת הדין

והוא עושה עמהם לפני משורת הדין, וזן ומפרנס אותם לפי חסד עליון, שנמשך ונשפע על כל באי העולם, ובחסד העליון הוא זן ומפרנס לכל, לצדיקים, לחסידים לרשעים ולכל באי העולם, לכל חיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים עד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שהוא אינו זן ומפרנס אותם, אף על פי שקשה לפניו לפי מעשה האנשים, כקריעת ים סוף.

קריעת ים סוף היה קשה לפני ה' מפני הקטרוג

ועוד האם קריעת ים סוף קשה לפניו, הרי כתוב: "גֹּעַר בַּיָּם וַיִּבְשֶׁהוּ" (נחום א, ד), וכתוב: "הַקּוֹרָא לְמֵי הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֶם עַל פְּנֵי הָאָרֶץ" (עמוס ה, ח), והרי כיון שעולה במחשבה לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואיך נאמר שקריעת ים סוף קשה לפניו.

זיו הזוהר

התפאר"ת. לו. מן הג' פסוקים ויס"ע ויב"א וי"ט כחות של חסד דין ורחמים, ואלו הג' כחות הם התעוררות קדושת הג' אבות אברהם יצחק ויעקב, פסוק יש ע"ב אותיות, מן ויסע נסדרו האותיות ישר, וי"ט מן הג' פסוקים ויס"ע ויב"א וי"ט

הללו עובדי עבודה זרה והללו

אלא בזמן שישראל עמדו אצל הים, ובקש הקדוש ברוך הוא לקרוע להם הים סוף, בא רהב השר ההוא שעל מצרים, ותבע דין מלפני הקדוש ברוך הוא, אמר לפניו, רבון העולמים מדוע אתה רוצה לעשות דין על מצרים, ולקרוע הים לישראל, הרי כולם חוטאים לפניך, וכל דרכיך בדין ואמת, אלו עובדי עבודה זרה ואלו עובדי עבודה זרה, אלו בגלוי עריות ואלו בגלוי עריות, אלו שופכי דמים ואלו שופכי דמים, אז היה קשה לפניו לעבור על דרך הדין ולקרוע להם הים.

בזכותו של אברהם נקרע הים

ואלמלא שהשגיח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם, שהשכים בבקר לעשות מצות רבונו ורצון שלו, ככתוב: **"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר"** (בראשית כב, ג), היו כולם אוכדים בים, לפי שבכל הלילה ההוא היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

מה כתוב: **"וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר"**, שהשגיח הקדוש ברוך הוא בזכותו של אברהם, שהשכים בבקר לעשות רצון רבונו, אז חזר הים וברחו המים מלפני ישראל, שכתוב: **"וַיִּשָּׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בִּקְרַ לְאִיתָנוּ"**, ולמדנו **"לְאִיתָנוּ"** לתנאו, לתנאי ההוא שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשברא העולם, ועוד **"לְאִיתָנוּ"**, כתוב כאן **"לְאִיתָנוּ"**, וכתוב שם, **"מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי"** (תהלים פט, א), זה אברהם, וזהו שכתוב: **"לַפְּנוֹת בִּקְרַ"**, בזמן ההוא שהשכים אברהם לעשות רצון רבונו, אז נקרע הים, ועל כן היה קשה לפניו קריעת ים סוף^[1].

זיו הזוהר

וזוהר פירושו בשני אופנים של הענין קשה לפניו, כי הישועה לא היה ביכולת להעשות על פי מעשיהם כי אם או על פי התעוררות חסד עליון שהוא למעלה מן התורה, או על פי התעוררות זכות אבות לפנות בקר של אברהם אבינו.

והו	ילי	סיט	עלם	מהש	ללה	אכא	כהת
הזי	אלד	לאו	ההע	יזל	מבה	הרי	הקם
לאו	כלי	לוו	פהל	נלך	ייו	מלה	חהו
נתה	האא	ירת	שאה	ריי	אום	לכב	ושר
יחו	להח	כוק	מנד	אני	חעם	רהע	ייו
ההה	מיכ	וול	ילה	סאל	ערי	עשל	מיה
והו	דני	החש	עמם	ננא	נית	מבה	פוי
נמם	ייל	הרח	מצר	ומב	יהה	ענו	מוחי
דמב	מנק	איע	חבו	ראה	יבמ	היי	מום

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מט ע"א

כחם שלמעלה נשבר לכן לא יכלו ללכת למטה

"וַיִּסַּר אֶת אַפְּנוֹ מִרְכַּבְתּוֹ וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹּד וְגו'", אמר רבי שמעון, בודאי כאשר נשבר הכח שלהם למעלה, נשבר למטה הכח של כל אותן שנאחזים בו, כיון שנשבר הכח של כולם למעלה, גם כל אלה שלמטה נשברו, לבעבור זה הכח שלמעלה שנשבר תחלה, ולפיכך "וַיִּסַּר אֶת אַפְּנוֹ מִרְכַּבְתּוֹ" כתוב, "וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹּד", שהרי כשנשבר הכח שלהם למעלה לא יכלו ללכת.

בא וראה, שכך הוא, שלא כתוב, ויסר את אופני מרכבותיו, או אופן מרכבתו, אלא, "וַיִּסַּר אֶת אַפְּנוֹ מִרְכַּבְתּוֹ", והיינו זה הכח שכולם היו נדבקים בו.

שרי האומות העבירו את שר מצרים באש

"וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אֲנוֹסָהּ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל", בא וראה, בשעה שבקש הקדוש ברוך הוא להעביר צבאות פרעה למטה, העביר תחלה לאותו הכח שלהם למעלה כמו שביארנו, מה עשה, העביר והעלה לאותו מקום קדוש העליון שהיה מנהל את כל אותן המרכבות, כיון שזה נתעלה, כל אלה המחנות לא יכלו לנהל, וכיון שהם לא יכלו לנהל, העבירו את השר ההוא של מצרים מממשלתו, והעבירוהו באש בוער, ואז ממשלת מצרים נתבטלה, ועל כן אמרו: "אֲנוֹסָהּ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל", מפני מה, לפי שראו את השר של מצרים נשרף באש.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נ ע"א

בדרך שפרעה הלך הוליכו אותו

רבי חייא אמר, "וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹּד", מהו "בַּכְּבֹּד", אלא מכאן נלמד שבזה הדרך שאדם רוצה ללכת, מוליכים אותו, בפרעה כתוב: "וַיִּכְבַּד לֵב פְּרָעֹה", באותו דבר הוליכו הקדוש ברוך הוא בכבודו ממש, אמר לו הקדוש ברוך הוא, רשע, אתה הכבדת את לבך, אני אוליך אותך בזה, וזהו "וַיִּנְהַגְהוּ בַּכְּבֹּד".

ה' נלחם עם שר של מצרים שלמעלה

"וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אֲנוֹסָהּ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'", "וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם", זה השר הממונה על מצרים, אמר רבי יוסי, זה הדבר קשה, כיון שהעבירו לו ממשלתו, איך היה ביכולתו לרדף

אחרי ישראל, אלא ודאי כך הוא, אבל מה שכתוב: **"וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם"**, זה מצרים שלמטה, **"כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם"**, זה מצרים שלמעלה, שכיון שנשבר כח שלהם למעלה, אז נשבר כחם וגבורתם למטה, זהו שכתוב: **"כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם"**, במצרים דוקא, זה הכח שלהם אשר למעלה, וזהו מה שביארו, שזה מלך מצרים סתם^[לח], וכך יפורש כאן, **"וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**, לפי שראו שנשבר הכח והגבורה שלהם למעלה.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מט ע"א

הים קיים את תנאו עם ה'

"וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיִּשָּׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקֶרֶת לְאֵיתָנוּ", אמר רבי יצחק, בשעה שקרבו ישראל אצל הים, קרא הקדוש ברוך הוא, להשר הגדול הממונה על הים, ואמר לו, בשעה שבראתי העולם הפקדתיך על הים, ותנאי יש לי על הים שיקרע מימיו מלפני בני, עתה הגיעה השעה שיעברו בני בתוך הים, אחר כך מה כתוב: **"וַיִּשָּׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקֶרֶת לְאֵיתָנוּ"**, מהו **"לְאֵיתָנוּ"**, לתנאו שהיה לו עם הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נב ע"ב

שר מצרים שהורידוהו נקרא אצלו מיתה

"וַיֹּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת", אותו השר הממונה על מצרים הראה להם הקדוש ברוך הוא, שהעבירו בנהר דינור שהיה בשפת הים הגדול^[לט], **"מֵת"**, מהו **"מֵת"**, כמו שביארו שהעבירו אותו מן ממשלתו.

יד השמאלית נכללה בימין ועל ידי כך היה **"תרעץ אויב"**

"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וְגו'", רבי חייא אמר, כאן נשתלמה יד העליונה עם כל האצבעות, ונשתלמה היד שנתכללה בבחינת הימין^[מ], שכך למדנו הכל בימין נתכלל, ובימין תולה הכל, זהו שכתוב: **"יְמִינָהּ ה' נֹאדְרֵי בְּכַח יְמִינָהּ ה' תִּרְעַץ אוֹיֵב"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נג ע"א

יעקב אבינו בעצמו ראה את כל הניסים

דבר אחר, "וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וְגו'", זה הכתוב אין ראשו סופו ואין סופו ראשו, בתחלה כתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל"**, ואחר כך **"וַיֵּרָאוּ הָעַם אֶת ה'"**^[מא], אלא אמר רבי יהודה, זקן ההוא שירד עם בניו בגלות, וסבל עליו עול הגלות, והכניס לבניו בגלות, הוא ממש ראה

זיו הזוהר

לח. פירוש, שנתבאר בכמה מקומות שבאם נכתב סתם מלך מצרים ולא נזכר השם פרעה אז יש לפרשו על השר שלמעלה, וכן כאן שכתוב סתם **"כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם"** היינו השר שלהם. לח. פירוש, בשפת וסיום מקום שכינתא דלעילא. מ. כי ה' אצבעות של יד השמאל שהן ה' גבורות נכללו בה' אצבעות של יד ימין שהן ה' חסדים, והכל הן עשר ספירות. מא. וכי לא היה די במה

כל אותן הנקמות וכל הגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, זה שכתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל"**, ישראל ממש.

ואמר רבי יהודה, העלה הקדוש ברוך הוא לאותו הזקן, ואמר לו עמוד וראה בניך היוצאים מתוך עם חזק, עמוד וראה הגבורות שעשיתי בשביל בניך במצרים, עמוד וראה בגאולת בניך, שהרכה כחות וגבורות עשיתי להם, ויעקב היה שם וראה הכל, זה שכתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נג ע"ב

ענין החמשה אצבעות דחסדים וגבורות

"אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם", אמר רבי שמעון, וכי עתה עשה, והרי מקודם לזה נעשה, ומהו **"אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה'"**, אלא יד אינה נקראת פחות מחמש אצבעות, **"הַגְּדֹלָה"**, שנכללות בה חמש אצבעות אחרות, ואז נקראת גדולה, וכל אצבע ואצבע עולה לחשבון גדול, והקדוש ברוך הוא עושה עמהן נסים וגבורות, וביד הזאת נעקרו כל המדרגות מהשתלשלותן.

ומכאן למדנו כך, כי בחמש אצבעות הראשונות כתוב: **"וַיַּחֲזֹק לֵב פְּרַעֲהוּ"**, כיון שנשלמו אותן חמש, לא היה עוד הדבר ברשות פרעה, אז כתוב: **"וַיַּחֲזֹק ה' אֶת לֵב פְּרַעֲהוּ"**, ועל כן כתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה וּגּוֹ"**.

בני ישראל האמינו בה' ובמשה עוד לפני הנס

"וַיֵּאֱמִינוּ בֵּה", וכי עד עתה לא האמינו בה', והרי כתוב: **"וַיֵּאֱמִנוּ הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ וּגּוֹ"** (שמות ד, לא), והרי ראו כל אותן הגבורות שעשה להם הקדוש ברוך הוא במצרים, אלא מהו **"וַיֵּאֱמִינוּ"**, שהאמינו כמו שכתוב: **"וַיֵּאֱמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֲל תִּירְאוּ הַתִּיַצְבוּ וְרֵאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה' וּגּוֹ"**.

על ידי המלכות עושה ה' ניסים וגבורות

רבי ייסא שאל ואמר, כתוב: **"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת"**, וכתוב: **"לֹא תִסְפוּ לְרִאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם"**, אמר רבי יוסי הרי מתים ראו להם, אמר לו, אם נכתב לא תספו לראתם חיים תינח כן, אמר לו רבי אבא, יפה שאלת.

אלא בא וראה, כתוב: **"מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם"**, (דברי הימים א' טז, לו) ולמדנו עולם למעלה ועולם למטה, עולם שלמעלה משם היא ההתחלה של הארת הנרות [מב], עולם שלמטה שם הוא הגמר, והוא כלול מהכל, ומזה העולם שלמטה נתעורר גבורות להתחוננים.

זיו הזוהר
שראו קודם, להיותם על ידי זה יראי שמים. מב. עולם דלעילא היינו עולם הבינה הנקרא אימא

ובזה העולם עושה הקדוש ברוך הוא אותות לישראל, ומזמין להם נסים, וכאשר נתעורר זה העולם לעשות נסים, נשתקעו כל המצרים בים על ידי זה העולם, ונזדמן להם לישראל נס עם זה העולם, ועל כן כתוב: **"לא תספו לראתם עוד עד עולם"**, עד שיתעורר עולם ההוא, ויהיו נמסרים בדינו, וכיון שנמסרו לו לדין, בכך כתוב: **"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נד ע"א

המלכות מקבלת כח מהבינה דרך ספירות ז"א

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה", רבי אבא פתח ואמר, עיינתי בכל התשבחות ששבחו ישראל להקדוש ברוך הוא, וכולן פתחו באז, **"אז ישיר ישראל"**, **"אז ידבר יהושע"** (יהושע י, יב), **"אז אמר שלמה"** (מלכים א' ח, יב), מה הטעם, אלא כך למדנו, כל הנסים וכל הגבורות שנעשו להם לישראל, כשהאיר האור של הקדמון הקדוש בעטרותיו, נחקקים ונרשמים באז בא' וא' בז', זה האור מבריק בחשך ומאיר לכל צד, וכאשר מתחברת הארת הא' ומגעת לז', מהו ז', זו **"חרב לה' מלאה דם"** (ישעיהו לד, ו), אז נעשה נסים וגבורות, לבעבור שנתחבר הא' עם הז' [מג], וזו היא שירה, היא השירה של כל הצדדים, וזהו **"אז ישיר"**.

השירה תושלם בעת תחיית המתים

"ישיר", אז שר צריך לומר, אלא דבר הזה תולה ומשלים לזמן ההוא, ומשלים גם לעתיד לבוא, שעתידים ישראל לשבח שירה זו.

משה וישראל ישירו עוד פעם את השירה לעתיד לבוא

"משה ובני ישראל", מכאן למדנו, שהצדיקים הראשונים אף על פי שנתעלו במדרגות עליונות שלמעלה, ונתקשרו בהקשר של צרור החיים, עתידים כולם להחיות בגוף, ולראות אותות וגבורות אשר יעשה הקדוש ברוך הוא לישראל, ולומר שירה הזאת, זהו שכתוב: **"אז ישיר משה ובני ישראל"**.

אמר רבי שמעון, מה הטעם, לפי שכתוב: **"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"** (מיכה ז, טו), **"אראנו"**, אראך צריך לומר, אלא אראנו ממש, למי שראה בתחלה יראה לו שנית, וזהו **"אראנו"**, כמו שכתוב: **"אראנו בישע אלהים"**, (תהלים נ, כג) **"ואראהו בישועתי"**, (תהלים זא, טו) ובכך, **"אז ישיר משה ובני ישראל"**.

זיו הזוהר

עלאה, עולם דלמטה היינו עולם המלכות הנקרא אימא תתאה. מג. אות א' רמו על ספירה הראשונה ספירת כתר שהוא מקורא דכלא, ואות ז' רמו על

ספירת מלכות ספירה השביעית מן שבע ספירות התחתונות, וכאשר מופיע אור גדול כזה אז נעשה נסים וגבורות.

לומר את שירת הים בכוונה

אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה' ", השירה של השכינה להקדוש ברוך הוא^[מז], למדנו, כל אדם שאומר שירה הזאת בכל יום ומכוון בה, הוא זוכה לאמרה לעתיד לבוא, שהרי יש בה עולם העבר, ויש בה עולם הבא, ויש בה קשרי האמונה, ויש בה ימי מלך המשיח, "אֶת", לרבות כל אותן תשבחות אחרות שאומרים העליונים והתחתונים.

משה וישראל שרו לז"א השירה שהיתה על המלכות לשבח

"הַשִּׁירָה הַזֹּאת", שיר זה צריך לומר, אלא השירה שמשבחת השכינה להמלך, ומשה מלמטה למעלה אמר^[מח], וזה נתבאר.

"לַה' ", בשביל שהאיר לה המלך את פניו, רבי יוסי אמר, כל מיני השפע שהיו משפיעים, המשיך המלך הקדוש אליה, ובשביל זה משבחת לו השכינה.

אמר רבי יהודה, אם כן, למה כתוב: **"מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל"**, והרי השכינה היתה צריכה לשבח, אלא אשרי חלקם של משה וישראל, שהם היו יודעים לשבח למלך בשביל השכינה כראוי, לבעבור שכל הכח ההוא והגבורה שלה נחלה מאת המלך.

ה' הראשון בינה השני ז"א

רבי ייסא אמר, **"הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה' "**, זה הוא הנהר היוצא מן העדן, שכל השפע והגדולה יוצא ממנו להאיר הנרות^[מט], ונשמע שמה שכתוב אחר כך **"אֶשִּׁירָה לַה' "**, שזה הוא מלך הקדוש העליון, ולכך לא כתוב אשירה לו^[מז].

שכר האומר שירה

"וַיֹּאמְרוּ לְאֹמְרֵי", לדורי דורות, כדי שלא תשכח מהם לעולם, שכל מי שזוכה לשירה הזאת בעולם הזה, זוכה לה בעולם הבא, וזוכה לשבח בה בימי המלך המשיח, בשמחתה של כנסת ישראל בהקדוש ברוך הוא, שכתוב: **"לְאֹמְרֵי"**, לאמר בזמן ההוא, לאמר בארץ הקדושה בזמן ששכנו ישראל בארץ, לאמר בגלות, לאמר בגאולתן של ישראל, לאמר לעולם הבא.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נד ע"ב

כפל הלשון גאה גאה

"אֶשִּׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָאָה וּגּוֹי", "אֶשִּׁירָה לַה' ", נשיר צריך לומר, מהו אשירה, אלא לפי שהיו משבחים תושבחות השכינה^[מח], **"לַה' "** זה המלך הקדוש, **"כִּי גָאָה גָאָה"**, שעולה

זיו הזוהר

מז. כי השכינה נקראת ז"ת. מה. מן ספירת מלכות עד ספירת כתר. מו. מפרש שזה לה' הראשון היינו עולם הבינה מקור החירות שנקרא נהר היוצא מעדן, פירוש מן ספירת החכמה, ואשירה לה' השני היינו ספירת מלך הקדוש. מז. כי לה' הראשון הוא בינה ולה' השני הוא תפארת. מח. כיון שכתוב אשירה בלשון נקבה בעבור הוספת אות ה'.

ומתעטר בכתריו, להמשיך ברכות וכחות וגבורות להעלות בכל, "כִּי גָאָה גָאָה", גאה בעולם הזה, גאה בעולם הבא, כי גאה בזמן ההוא, גאה בשביל שיתעטר בכתריו בשמחה שלמה.

המצרים ושרם נמסרו בידי הים שהיא המלכות

"סוּס וְרִכְבוֹ רָמָה בַּיָּם", הממשלה שלמטה והממשלה שלמעלה שנאחזים זה בזה, נמסרו בהים הגדול, והממשלה הגדולה ההיא לעשות בהם נקמות, למדנו שאין הקדוש ברוך הוא עושה דין למטה עד שיעשה דין בהשרים שלהם למעלה, זה שכתוב: "יִפְקֹד ה' עַל צְבֵא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה" (ישעיהו כד, כא).

כולם נמסרו לידי המלכות לעשות בהם נקמות

"רָמָה בַּיָּם", אמר רבי יהודה, באותו הלילה נתעוררה גבורה הקשה, שכתוב בו: "וַיִּוְלָךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֶזָה כָּל הַלַּיְלָה", בזמן ההוא בקשה השכינה מן המלך כל אותן החילות שלמטה, וכל אותן השרים שלמעלה שיהיו נמסרים כולם בידיה, וכולם נמסרו בידיה לעשות בהם נקמות, זה שכתוב: "סוּס וְרִכְבוֹ רָמָה בַּיָּם", ביים סתם, למעלה ולמטה.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נה ע"א

הישועה הגיעה מרצון אבא ואמא

"עֲזֵי וְזַמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה", אמר רבי יוסי, "עֲזֵי וְזַמְרַת יְהוָה", היינו אלה הנכללים זה בזה, ואינם נפרדים זה מן זה, ולעולם הן בחביבות ברצון אחד, שמשם נמצא השפעת הנחלים ומעינות, להספיק לכל ולברך לכל[מט], לא יכזבו מימי המעינות, כמו שכתוב: "וְכַמוֹצָא מֵיִם אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִיָּמִיו" (ישעיהו נח, יא), ועל כן "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה", שבשביל זה המלך הקדוש משפיע ומנחיל למטה[ג], ונתעוררה הימין לעשות נסים.

זיו הזוהר

מט. היינו הזדווגות של חכמה ובינה הנקראים אבא ואימא שהן תרין רעין דלא מתפרשין לבעבור קיום העולם. ג. לעורר הזדווגות תפארת ומלכות הנקראים ברא וברתא שעל ידי זה נשפע השפע למלכות על ידי ספירת יסוד צדיק שעליו נאמר "זֶה אֱלֹהֵינוּ".

מרמז על היסוד הנקרא צדיק

"זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנֹהוּ", היינו צדיק, שממנו יוצאות הברכות בזווג, "וְאֲנֹהוּ", במקום שהוא שהחביבות נמצאת בו, וזהו בית המקדש, "אֱלֹהֵי אָבִי וְאֲרַמְּנֶהוּ", משה אמר כך לעומת המקום שהלויים באים מצד ההוא^[נא], ועל כן שלמות של הכל היא במקרא הזה.

מרמז על ז"א שהוא הפועל ישועות

רבי יצחק אמר, "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה", זה המלך הקדוש^[נא], וכך הוא, ומניין, ממקרא אחר מצינו כן, שכתוב: "כִּי עָזַר וְזָמַרְתָּ יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" (ישעיהו יב, ב), וכך נשמע מזה שאמר: "ה' וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה"^[נא], שזה המלך הקדוש.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נה ע"ב

אפילו עוברים זכו לראות ולשבח לה'

רבי ייסא אמר, "זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנֹהוּ", שכל ישראל ראו על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא, ואפילו אותן הולדות שבמעיי אמם היו רואים, ומשבחים להקדוש ברוך הוא, וכולם היו אומרים "זֶה אֱלֹהֵי וְאֲנֹהוּ".

אפילו את הפרצופים העליונים שייך לרומם

אֱלֹהֵי אָבִי וְאֲרַמְּנֶהוּ, כמו שכתוב: "אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם" (בראשית לב, י) ^[נד] אמר רבי יוסי, אם כן למה "וְאֲרַמְּנֶהוּ", הרי המדה אלהי אברהם למעלה היא, אמר לו אף על פי כן נצרך "וְאֲרַמְּנֶהוּ", והכל ענין אחד, "וְאֲרַמְּנֶהוּ" בכל^[נא], להכליל מי שיודע ליחד שם הקדוש והגדול, שהרי זאת היא עבודה עליונה להקדוש ברוך הוא.

זיו הזוהר

נא. כי משה משבט לוי בא, והיינו עולם הבינה דמינה דינין מתערין. נב. היינו ספירת התפארת. נג. כיון שבזה הפסוק נוסף השם הוי"ה שסתמו הוא ספירת התפארת. נד. היינו ספירת החסד. נה. רבי יוסי מקשה שאין שייך "וְאֲרַמְּנֶהוּ" אלא בספירת מלכות להרימה על ידי תורה ותפלה שתדווג עם עלמא דכורא להשפעת שפע, אבל בספירת חסד מה הרמה שייך בה, ומתרץ שגם בה

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נו ע"א

גבורות מלחמת ה'

"ה' איש מלחמה ה' שמו", אמר רבי אבא, בא וראה, כאשר יתעוררו הגבורות והמלחמות של הקדוש ברוך הוא, כמה שוטרים שלמדת הגבורה מתעוררים לנטש מלחמות בכל מקום, ולנטש חילות וגבורות לכל צד, אז הים סוער וגליו יתרוממו, והאניות ההולכות ושטות יורדות ועולות, וזעף נמצא, אז מתעוררים מתגירי מלחמה באבני בליסטראות, בעלי רמחים וחרבות חצים וקשתות, כמו שכתוב: "חֲצִיף שְׁנוּנִים" (תהלים מה, ו), והקדוש ברוך הוא מתגבר בצבאותיו לעורר מלחמה, וי לאותן שהמלך הקדוש יעורר עליהם מלחמה, בכך כתוב: "ה' איש מלחמה".

ומכאן, מאלה האותיות, ומפסוק הזה, יוצאים הרי מלחמה לאותן הרשעים, לאותן השונאים, שחטאו להקדוש ברוך הוא, וצירופי האותיות נתגלו לבעלי האמת, והרי נתבאר הדברים.

המלחמה נעשה על ידי תפארת ומלכות

"ה' איש מלחמה ה' שמו", כיון שכתוב: "ה' איש מלחמה", לא נודע כי "ה' שמו", אלא כמו שכתוב: "וה' המטיר על סדם וגו'" [נז].

קריעת ים סוף

"מִרְפַּבַּת פְּרַעַה וְחִילוֹ יִרְה בַּיָּם" רבי יהודה פתח ואמר, "רְאוּף מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּף מִיָּם יְחִילוֹ וגו'", (תהלים ע"ז, י"ז) בשעה שעברו ישראל את הים, אמר הקדוש ברוך הוא להמלאך הממונה על הים, קרע מימך, אמר לו למה, אמר לו בשביל שיעברו בני בתוכך, אמר לו הן הגאולה על שנתמלאה הסאה עם רוגז היא אמתית, אבל מה נשתנו אלה מאלה, אמר לו על תנאי זה עשיתי לים כשבראתי העולם.

מה עשה הקדוש ברוך הוא, העיר גבורתו ונתכווצו המים, זה שכתוב: "רְאוּף מִיָּם אֱלֹהִים וגו'", אמר לו הקדוש ברוך הוא, הרוג כל אותן החילות, ואחר כך השליכם החוצה, אחר זה כסה הים עליהם, זה שכתוב: "מִרְפַּבַּת פְּרַעַה וְחִילוֹ יִרְה בַּיָּם".

זיו הזוהר

שעל ידי זה יתמלאו כולם בשפע מן הנהר היוצא מעדן. נו. פירוש, "ה' איש מלחמה" היינו תפארת, "ה' שמו" היינו מלכות שנקראת שמו, ונקראת גם כן בית דינו, וכך נדרש גם על הפסוק "וה' המטיר על סדם" (בראשית יט, כד), דהיינו הוא ובית דינו.

שייך הרמה שעל ידי עבודת ישראל נתיחד שם הגדול והקדוש ותתרום ספירת החסד למעלה ראש לקבל החסדים ולהשפיעם למלכות, וזהו שאמר וארומנהו בכל, פירוש שבכל ז' ספירות הבנין שייך הרמה להכלילם בג' ספירות הראשונות

כל הכחות שלהם למעלה נשברו על ידי המלכות

אמר רבי אלעזר, צא וראה כמה מרכבות עשה הקדוש ברוך הוא למעלה, כמה צבאות, כמה חילות, וכולם נקשרים אלה באלה, כולם מרכבות אלה לאלה, מדרגות על מדרגות, ומצד השמאל מתעוררות מרכבות השרים שאינם קדושים, ולכן מדרגות ידיעות למעלה כמו שנתבאר.

וכולם נמסרו ביד בית דין המלכות שנקראת ים הגדול, לשברם ממדרגתם, וכאשר הם נשברים למעלה, כל אלה שלמטה נשברים ונאבדים בימים התחתון, זהו שכתוב:

"מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יִרָה בַיָּמִים", בימים סתם.

"וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי טַבְּעוֹ בַיָּמִים סוּף"^[נ], **"וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי"** הרי נתבאר בהכתוב **"וְשְׁלֹשָׁם עַל פְּלוֹ"**, שכל המדרגות הן שתיים ואחת, אלה על אלה^[נ], וכדמיון שלמעלה כך גם הם נעשו, וכולן נמסרו בידה לשברם ממשלתם אלה ואלה.

המכות שעל הים היו קשות מכל המכות שבמצרים

בא וראה, הרי אמרו שכל עשר מכות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, כולן היו בכח יד אחת, שהשמאל נכלל בימין, כי העשר אצבעות נכללות זו בזו, כנגד העשרה מאמרות שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם^[ט], ואחר כך כנגד כל המכות היתה המכה של הים, חזקה וגדולה ביותר, ככתוב: **"וְהָאֲחֵרוֹן הַכְּבִיד"** (ישעיהו ח, כג), זהו שכתוב: **"מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יִרָה בַיָּמִים וגו'"**, ולעתיד לבוא, עתיד הקדוש ברוך הוא להרוג הצבאות, עם הפחות והנציבים והנסיכים של אדום, זה שכתוב: **"מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה"** (שם סג, א).

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נז ע"ב

השמאל והימין נכללו כאחד

"יְמִינָהּ ה' נְאֻדְרֵי בַפֶּחַ וגו'", מהו **"נְאֻדְרֵי"**, נאדר צריך לומר, אלא בשעה שהשמאל באה להזדווג בהימין, בכך כתוב: **"נְאֻדְרֵי בַכַּח"**, רמז על שתיים^[ט], ולעולם כך הוא, לפי שהשמאל נמצאת בהימין ונכלל בה.

אמר רבי שמעון, כמו שביארנו כך הוא, כי האדם נמצא שנחלק להיות חצי הגוף, מה הטעם, כדי שיקח עמו בת זוגו, ונעשו גוף אחד ממש, כך הוא הימין נמצא שנחלק, מה הטעם, כדי שיקח עמו השמאל^[ט], וכך הוא נעשה הכל אחד באחד, ועל כן באחת הוא מכה ורופא, זה שכתוב: **"יְמִינָהּ ה' תִּרְעַץ אוֹיֵב"**.

זיו הזוהר

אצבעות, ה' של חסדים וה' של גבורות. **ס.** הלשון רבים מרמז שהיד ימין יש בה התכללות של יד שמאל, היינו שהחמש גבורות נכללות בהחמשה חסדים. **סא.** פירוש, כדי שתוכל להיות התכללות

נז. ים סוף היינו סופא דכל דרגין שהיא ספירת מלכות. **נח.** אחד חסד ואחת דין ימין ושמאל, ואחת מקריע באמצע שהיא מדת הרחמים. **נט.** היינו העשר ספירות ונקראין גם כן בשם עשר

השירה נאמרה על זמנו של מלך המשיח

בא וראה, שירה הזאת נאמרה על זמן ההוא, ועל זמן העתיד בימים שיתעורר מלך המשיח, שכתוב: "יְמִינְךָ ה' תִּרְעָץ אוֹיֵב", רעצת לא כתוב, אלא "תִּרְעָץ", מה נכתב תחלה על החורבן: "הַשֵּׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב" (איכה ב, ג) בזמן ההוא, היא "תִּרְעָץ אוֹיֵב" לזמן העתיד, והכל כן הוא, "תִּהְרֶס קְמִיךָ", הרסת לא כתוב, אלא "תִּהְרֶס", "תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ פֶּקֶשׁ", הכל לזמן העתיד.

כחו של ה' בזמן הזה ולעתיד לבוא

"יְמִינְךָ ה' נֹאדְרֵי בְּפֶחַח" בזמן הזה בעולם הזה, "יְמִינְךָ ה' תִּרְעָץ אוֹיֵב" בזמן מלך המשיח, ויִכָּרֵב גְּאוֹנְךָ תִּהְרֶס קְמִיךָ" לכשיבא גוג ומגוג, "תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ פֶּקֶשׁ" לתחיית המתים, שכתוב: "וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְתָּ עִפָּר יִקְיֹצוּ, אֱלֹהֵי לַחֲיֵי עוֹלָם וְאֱלֹהֵי לַחֲרָפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם" (דניאל יב, ב).

שומרי הברית ישארו בעולם בזמן תחיית המתים וה' ישמח עמהם

על זמן ההוא אמר רבי שמעון, אשרי חלקם של אותן שישארו בעולם, ומי הם, בא וראה, לא ישארו מבני העולם אלא אלה הנימולים, שקבלו עליהם את הברית הקדוש, ונכנסו בברית הקדוש, באותן שני החלקים כמו שנתבאר^[ב], והוא מן נוטרי הברית ההוא, שלא הכניסו במקום שלא נצרך, אלה הם שישארו ויכתבו לחיי עולם.

מניין, שכתוב: "וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ, כֹּל הַכְּתוּב לַחֲיִים בִּירוּשָׁלַם" (ישעיהו ד, ג), כך נשמע ממה שכתוב: "הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם", שכל מי שנימול כראוי, נכנס בשתי אלה המדרגות^[ג], ואם נוטר ברית הזה כראוי ונזהר בו, עליו כתוב: "הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם", אלה ישארו בזמן ההוא, ועמהם עתיד הקדוש ברוך הוא לחדש העולם, ולשמוח עמהם, על זמן ההוא כתוב: "יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו" (תהלים קד, לא).

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נח ע"א

רק בכח התורה נכנעים האומות

רבי חייא אמר, "יְמִינְךָ ה' נֹאדְרֵי בְּפֶחַח", זו התורה, ועל כן "יְמִינְךָ ה' תִּרְעָץ אוֹיֵב", שאין לך דבר בעולם שישבר כחם של העמים עובדי עבודה זרה, מלבד בזמן שישראל עוסקים בתורה, שכל זמן שישראל עוסקים בתורה, נתחזק בחינת הימין ונשבר כחם וגבורתם של העמים עובדי עבודה זרה, ולפיכך נקראת התורה עוז, כמו שכתוב: "ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן" (תהלים כט, יא).

זיו הזוהר

חסדים בגבורות וגבורות בחסדים. סג. ב' החלקים היינו מילה ופריעה. סג. הנקראות ציון וירושלים

לכלות את ישראל, אלא שהקדוש ברוך הוא זוכר גבעות עולם ומגין עליהם, וכאשר ראה משה כך, התחיל לשבח להקדוש ברוך הוא, ואמר **"מי כְּמֹכָה בְּאֵלֶם ה'."**

ז"א הוא שולט על הכל ושומר אפילו את האומות וזה הוא שבחו

"מי כְּמֹכָה בְּאֵלֶם ה' וגו'", אמר רבי שמעון, יש עץ אחד גדול עליון ותקיף, בו ניזונים עליזונים ותחתונים, והוא מוגבל בשנים עשר גבולין^[ט], ומתחזק בארבעה צדדי העולם, הסובבים אותו במקומותם.

שבעים ענפים עולים בתוכו, ונזונים ממנו^[ט], מגזע שרשיו יונקים הענפים סביביו, ואלה הענפים הנמצאים בהעץ.

כאשר מגיע זמן ממשלתו של כל ענף וענף, כולם מבקשים לכלות כל גופו של העץ, שהוא העיקר של כל הענפים, והוא המושל עליהם, וישראל דבקים בו.

כאשר מגיע עליהם ממשלת גופו של העץ שהוא חלקם של ישראל, מבקש לשמור אותם וליתן שלום בכולם, ולכך נקרבים שבעים פרי החג ליתן שלום לשבעים הענפים שבתוך העץ.

ולכך "מי כְּמֹכָה בְּאֵלֶם ה'," מהו **"בְּאֵלֶם"** בעצים, כמו שכתוב: **"פי יבְּשׁוּ מַיִלִים אֲשֶׁר חִמְדָּתָם"** (ישעיהו א, כט), שהוא עץ שהיו עובדים לאיזו צורה שחקקו בתוכו, הרי שעצים נקראים אילים, **"מי כְּמֹכָה"** שיעשה כמעשיך וירחם על הכל, **"מי כְּמֹכָה"** בכל הענפים הסובבים להעץ, שאף על פי שהוא המושל, הוא שומר לכל, שומר לכל השאר, ואינו רוצה לעשות עמהם כליה.

"מי כְּמֹכָה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ," בזה הכח העליון שנקרא קדש^[טז], נאדר בקדש ממש, ונקרא כח ה', נועם ה', והרי נתבארו הדברים.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נו ע"א

השמאל נכלל בהימין

נְטִיטָת יְמִינָךְ תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ וגו'", אמר רבי שמעון, בא וראה, ימינו של הקדוש ברוך הוא ממנו נתעורר כל הארות כל הברכות וכל השמחות, בו נכלל השמאל, כמו שיש באדם ימין ושמאל, והשמאל נכלל בהימין, והימין הוא כולל הכל, וכאשר נתעורר הימין, גם השמאל נתעורר עמו, שהרי בו נאחז ונכלל.

שפע מעולמות העליונים. **סח.** היינו ספירת של אומות העולם. **סז.** היינו ספירת החכמה תפארת שיש בה י"ב גבולי אלכסון המסתעפים מן י"ב צירופי הו"ה ברוך הוא. **סו.** היינו ע' שרים דהיינו עדן, וזה הכח והנועם יוצא מן העדן ונשפע

אדם מרים ימינו למעלה כדי לעורר ברכות

ו בא וראה, בשעה שנושא האדם את ידו בתפלה, ומכוון באצבעותיו למעלה, כמו שכתוב: **"וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִשֵּׁה יָדוֹ וַגְּבַר יִשְׂרָאֵל"**, שהרי בהימין תולה הכל, וכתוב: **"וַיִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ"** (ויקרא ט, כב), כתוב חסר^[סח], אז הכונה לעורר ברכות למעלה.

כשה' מרים ימינו מהתחתונים נשאר למטה רק השמאל

אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, בשעה שנושא הימין למעלה ווי להם להתחתונים, שהרי כל עזרה וכל הברכות מסתלקות מהם, מניין, שכתוב: **"נְטִיתָ יְמִינְךָ תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ"**, מהו **"נְטִיתָ יְמִינְךָ"**, כתרגומו, ארימת ימין, מיד **"תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ"**, וכאשר הימין נמצא, גם השמאל נמצא עמו, ואז אין הדינים שולטים בעולם, מפני מה, לפי שהימין נמצא עמו, ואז הימין נסתלק, אז השמאל מוכן, ואז דינים נתעוררים בעולם, והדין שורה בכל.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נט ע"ב

ה' נשבע לארץ ואז בלעה את המצרים

רבי יצחק אמר, **"נְטִיתָ יְמִינְךָ תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ"**, הרי העירו בזה החברים, שכאשר הוציא הקדוש ברוך הוא למצרים מתים מתוך הים, אמר לארץ אסוף אותם בתוכך, ולא בקשה, עד שהושיט הקדוש ברוך הוא ימינו כנגדה והשביע אותה, אז בלעה הארץ אותם, זהו שכתוב: **"נְטִיתָ יְמִינְךָ תְּבַלְעֵמוּ אֶרֶץ"**, אמר רבי אלעזר, **"נְטִיתָ יְמִינְךָ"** להפרידה מן יד השמאלית, ואז נעשה בהם הדין.

חסד וגבורה נשפעים על ידי היסוד

"נְחִיתָ בְּחֶסֶדְךָ עִם זֶה גְּאֻלְתָּ נְהַלְתָּ בְּעֶזְךָ וּגּוֹ", כמו שכתוב: **"כִּי יְמִינְךָ וַזְרוּעֶךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רָצִיתָם"** (תהלים מד, ד), **"נְחִיתָ בְּחֶסֶדְךָ"**, זהו שכתוב: **"כִּי יְמִינְךָ"**, זו גדולה, **"נְהַלְתָּ בְּעֶזְךָ"**, זהו שכתוב: **"וַזְרוּעֶךָ"**, זו גבורה, **"אֵל נוֹה קְדֻשָּׁךְ"**, זהו שכתוב: **"וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רָצִיתָם"**, זה צדיק^[סט] וכולן נרמזין בכתוב.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף מט ע"א

כשנשבר כחם של מצרים נשבר כח שאר האומות

"אֵז נִבְהַלּוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם וּגּוֹ", אמר רבי שמעון, בא וראה, בזמן ההוא ממשלת מצרים היתה שולטת על כל שאר העמים, כיון שנשבר הכח של מצרים, נשבר גם הכח של שאר העמים, מניין, שכתוב: **"אֵז נִבְהַלּוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם וּגּוֹ"**, וכתוב: **"שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן וּגּוֹ"**, לפי שכולם היו נאחזים בעבודת מצרים, ונקשרים במצרים לעזור להם, ובזמן ההוא בקשו כולם לעזור למצרים להתגבר.

---------- **זיו הזוהר** -----

להשם הו"ה דהיינו תפארת על ידי הבינה. שנשפע כחות מן מדת החסד לישראל, ומן סח. לשון יחיד לרמז על יד אחת שהיא מדת הגבורה למצרים, והכל על ידי יסוד הימין. סט. מפרש זה הפסוק לרמז צדיק.

ועל כן כיון ששמעו הגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים, רפו ידיהם ולא יכלו לעמד, ונזדעזעו כולם ונשברו מממשלתם.

יהודים חושו והינצלולו

הוי פי גדול היום ההוא מאין פמהו
ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע
(ירמיה פרק ל"ד)

בעל הסולם זעק רבות על חורבן העולם הממשמש ובא. בשנות השלושים הוא התריע על כך בקול גדול (בכתביו משנת תרצ"ג-933' מצוי המשפט "כבר זעקתי על קץ העולם"). הוא התריע על השואה העומדת להתרחש על אירופה ועל הסכנה הגדולה הצפויה לעם היהודי, הוא הכריז על הצורך בלימוד ספר הזוהר בישיבות פולין, ולשם כך אף נפגש עם רבנים ואדמו"רים, בבקשה שייסדו סדרי לימוד בספר הזוהר בישיבותיהם, אך הם לא שיעו לבקשותיו. הוא טען כי "נותנים 20 שנה זמן מן השמיים. וכמו"כ הבד"ץ עהח"ר זעקו עוד בשנת תרפ"א, ועוד הפעם בשנת תרצ"ב, שכל העולם יתאחדו ויסיימו אלף סיומי זוהר להצלת עם ישראל, וסיימו רק חלקית.

רבנים וראשי ישיבות יקרים!
אנחנו כעת זועקים אליכם בתחנונים
לעזור את עם ישראל בלימוד הזוה"ק,
אתם ראשים של עם ישראל,
והאחריות של העם רובצת עליכם

(שבת נה)

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף נט ע"ב

נפל עליהם אימת השכינה

"תפל עליהם אימתה ופחד", "אימתה", אימה צריך לומר, מהו "אימתה", שהרי אין לך אות או תיבה אחת בתורה שאין בה סודות עליונים, מהו "אימתה", אמר רבי שמעון, כלומר אימת השכינה[ע].

על ידי מצות פריעה זכו להיכנס לארץ

"תבאמו ותטעמו בהר נחלתך וגו'", אמר רבי שמעון, "תבאמו ותטעמו", תביאם ותטעם צריך לומר, מהו "תבאמו", אלא רוח הקודש אמר כך על אותו הדור האחרון שמל יהושע, ונתגלה בהם התגלות רושם הקדוש של שם הקדוש ברוך הוא[עא], אלה נאחזים בו באות ו', ואלה ראויים לירש את הארץ, כמו שכתוב: "ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ" (ישעיהו ס, כא), שכל מי שנמול ונתגלה בו רשום הקדוש ושומר אותו מפגם נקרא צדיק, ובשביל זה "לעולם יירשו ארץ", ולכך כתוב: "תבאמו" בו' יתרה, "תבאמו" לאלה שנאחזים באות ו'.

"ותטעמו", כמו שכתוב: "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר" (שם), לאלה שנאחזים באות ו', ועל אותו הדור האחרון מוסב הדבר, ואין לך תיבה בתורה, או אות קטנה בתורה, שאין בה סודות עליונים וטעמים קדושים, אשרי חלקם של המבינים בהם.

רעיא מהימנא

מצות בנין בית המקדש ובית הכנסת

"מכון לשבתך פעלת ה'", רמז על המצוה לבנות מקדש למטה, כדמיון בית המקדש שלמעלה, כמו שכתוב: "מכון לשבתך פעלת ה'", שנצרך לבנות בית המקדש למטה, ולהתפלל בתוכו בכל יום, לעבוד לו להקדוש ברוך הוא, שהרי תפלה נקראת עבודת הלב, ואותו בית הכנסת, צריך לבנות אותו ביופי גדול, ולתקנו בכל תקונים, שהרי בית הכנסת שלמטה, עומד נגד בית הכנסת שלמעלה.

זיו הזוהר

ע. דורש אימתה בשתי תיבות, אימת ה', וסתם אות ה' רמז על השכינה הקדושה. עא. על ידי מצות פריעה נאחז האדם ונקשר באות וא"ו הרומז על התפארת ועל היסוד.

כל תיקוני המקדש שלמטה כעין שלמעלה

בית המקדש שלמטה עומד כדמיון בית המקדש שלמעלה, ועומדים זה נגד זה, ובית המקדש הזה כל תקוניו, וכל עבודתו, וכל הכלים שלו והמשמשים, כולם הם כדמיון שלמעלה.

המשכן שעשה משה במדבר, הכל היה כדמיון שלמעלה, בית המקדש שבנה שלמה המלך, הוא בית מנוחה כדמיון בית המקדש העליון, בכל אותן תקונים, להיות כהתקון שלמעלה, בית מנוחה ונחלה.

בית הכנסת צריך להיות נאה וכן צריך להיות עם חלונות

וכן בית הכנסת צריך להיות בכל תקוני יופי, כדמיון העליון, להיותו בית תפלה, לתקן תקונים על ידי התפלה כמו שנתבאר, וכל בית כנסת צריך שיהיו בו חלונות, שכתוב: **"וְכוֹיֵן פְּתִיחוֹן לָהּ"** (דניאל ו, יא), והיינו כדמיון שלמעלה, ועל זה כתוב: **"מִשְׁגִּיחַ מִן הַחַלְלוֹת מְצִיץ מִן הַחֲרָכִים"** (שיר השירים ב, ט).

החיוב להתפלל בבית הכנסת ולא בשדה

ואפשר תאמר שגם בשדה טוב להתפלל, כדי שרוח התפלה יעלה ישר לשמים, לא כן, שהרי אנו צריכים לבית, שיהיה נמצא בית למטה, כדמיון בית העליון, להמשיך מדור העליון למדור התחתון.

ועוד שהתפלה והרוח ההוא צריכה לעלות ולצאת מתוך מקום צר בדרך ישר נגד ירושלים, ועל זה כתוב: **"מִן הַמְצַר קָרָאתִי יְהוָה"**, (תהלים קיח, ה) שנצרך מקום דחוק וצר, לשלוח מתוכו רוח התפלה, שלא יטה לימין ולשמאל, ובשדה אי אפשר לשלוח את הקול באופן זה, והרי כדמיון זה קול השופר נדחה לחוץ בדרך ישר, מתוך מקום צר, והולך ובוקע רקיעים, ועולה במעלה לעורר רצון ורחמים למעלה.

סיבת הדבר שביצחק כתיב שהתפלל בשדה

ואם תשאל, הרי כתוב: **"וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׂוּחַ בְּשָׂדֵה"** (בראשית כד, טג), לא כן יצחק שענין אחר היה בו, מה שלא היה בכל העולם, ועוד שזה הכתוב אינו בא להשמיענו כפשוטו, כי ודאי בשדה אחר היה מתפלל^{עב} וזה נתבאר.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס ע"א

גדולת שירת הים

תניא אמר רבי אבא, אשרי חלקם של אותם הזוכים לומר שירה הזאת בעולם הזה, שהם יזכו לומר לה בעולם הבא, ושירה הזאת נבנית בעשרים ושתים אותיות קדושות, החקוקות, ובעשרה מאמרות, והכל נרשם בשם הקודש, והכל הוא שלמות שם הקודש, ונתבארו הדברים.

זוהר **זיו הזוהר**

עב. שדה הנקרא חקל תפוחין קדישין מקום משכן רוחות הצדיקים.

זוהר חלק ד' פרשת פנחס דף רכ ע"ב
ג' שאלות של זקן נכרי לרבי אלעזר

א. היכן מרומז הבית השלישי

עוד אמר רבי אבא, נזכרתי ענין אחד ששמעתי מהמנורה הקדושה, ששמע משמו של רבי אליעזר, יום אחד בא לפניו גוי חכם, ואמר לו זקן זקן, שלש שאלות אני רוצה להציע לפניך, אחת אתם אומרים שיבנה לכם בית מקדש אחר, והרי לא היה להבנות אלא שתי פעמים, בית ראשון ובית שני, אבל בית שלישי לא נמצא בתורה, ומה שהיה לו לבנות כבר נבנה, ולעולם לא נמצא בתורה יותר, שהרי שני בתי ישראל קורא להם הכתוב, שכתוב: **"גָדוֹל יְהִי כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן"** (חגי ב, ט).

ב. אם בני ישראל קרובים לה' למה יש להם צרות

ועוד, אתם אומרים שאתם קרובים למלך העליון יותר מכל שאר העמים, מי שנתקרב למלך הוא ישמח תמיד, בלי צער בלי פחד וכלי דוחק, והרי אתם בצער בדוחק וביגון תמיד יותר מכל באי העולם, ואנחנו בלי יקרב אלינו צער ודוחק ויגון כלל, אנחנו קרובים למלך העליון, ואתם רחוקים ממנו, ועל כן יש לכם צער ודוחק אבל ויגון, מה שאין כך לנו.

ג. למה גופם חלוש אף שאין אוכלים נבלות וטרפות ועוד

ועוד, אתם בל תאכלו נבלה וטרפה, כדי שתהיו בריאים, והגוף שלכם יהיה בבריאות, ואנחנו אוכלים כל מה שאנו רוצים, ואנחנו חזקים בכח ובבריאות, וכל אברים שלנו בקיומם, ואתם שאינכם אוכלים הכל, הנכם חלשים במחלות רעות ובשבירת הלב, יותר מכל שאר העמים, ואתם העם ששונא לכם אלהיכם בכל, זקן זקן, אל תען לי כלום, שלא אשמע לך ולא אקבל ממך, נשא עיניו רבי אליעזר והציץ בו, ועשאו גל של עצמות.

אין שום דבר בעולם שלא מרומז בתורה

כיון שנח רוגזו, החזיר ראשו ובכה, ואמר, **"ה' אֲדִינֵנוּ מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ"** (תהלים ח, ב), כמה הוא חזק כח השם הקדוש גבור בכל הארץ, וכמה חביבים הם דברי התורה, שאין לך דבר קטן שלא תמצאנו בהתורה, ואין דבר קטן מובא בתורה אשר לא יצא מפי הקדוש ברוך הוא, דברים האלה ששאל רשע ההוא, אני שאלתי אותם יום אחד לאליהו, ואמר, שהרי בהשיבה שברקיע נסדרו לפני הקדוש ברוך הוא.

ה' רצה בעצמו לבנות בית המקדש

וכך הוא, שכאשר יצאו ישראל ממצרים, בקש הקדוש ברוך הוא לעשותם בארץ כמלאכים הקדושים שלמעלה, ובקש לבנות להם בית קדוש, ולהורידו מתוך רקיע השמים, ולנטוע את ישראל גפן קדוש כדמיון הצורה שלמעלה, זהו שכתוב: **"תְּבַאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהָרַיִם וְנִחַלְתֶּם"**, באיזה מקום, **"בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ פְּעֻלַּת ה'"**, במכון ההוא שפעלת אתה ה', ולא אחר, **"מִכּוֹן לְשִׁבְתֶּךָ פְּעֻלַּת ה'"** זה בית ראשון, **"מִקְדָּשׁ ה' פּוֹנְנוּ יְדִיד"** זה בית שני, ושניהם אומנותו של הקדוש ברוך הוא הם.

החטא גרם ושני בתי מקדש נבנו בידי אדם

וכשהרגיזו לפניו במדבר, מתו, והכניס הקדוש ברוך הוא לבניהם בארץ, והבית נבנה על ידי אנשים, ולפיכך לא נתקיים, ושלמה היה יודע, שבשביל שזה הוא מעשה אנשים, לא יתקיים, ועל כן אמר: "אם ה' לא יבנה בית שְׂוֹא עֲמְלוּ בּוֹנְיוֹ בּוֹ" (תהלים קכז, א), שהרי לא יהיה לו קיום.

בימי עזרא גרם החטא, ונצטרכו הם לבנות הבית, ולא היה בו קיום, ועד עתה בנין הראשון של הקדוש ברוך הוא לא היה עוד בעולם.

לעתיד לבוא ה' בעצמו יבנה המקדש

ולעתיד לבוא כתוב: "בִּנְיָה יְרוּשָׁלַם ה'" (שם קמז, ב), הוא ולא אחר, ולבנין הזה אנחנו מחכים, ולא לבנין בן אדם שאין בו קיום כלל.

ה' יוריד לעתיד שני מקדשות יחד אחד נגלה ואחד נסתר

בית ראשון ובית שני יוריד אותם הקדוש ברוך הוא ביחד מלמעלה, בית ראשון יהיה בהסתר, ובית שני יהיה בהתגלות, וזה הבית שנקרא בית שני יהיה בהתגלות, שיתראה לכל העולם אומנותו של הקדוש ברוך הוא, שהוא שמחה שלמה ורצון הלב וקיום של הכל.

הבית הנסתר יהיה מוקף עם ענני כבוד

והבית ראשון שיהיה בהסתר, יתעלה למעלה על גבי הבית ההוא הנגלה, וכל העולם יראה ענני כבוד שיסובבו ממעל על גבי הבית הנגלה, ובתוך אותן העננים יהיה בית הראשון, במלאכה נעלמה שיתעלה כבודו עד שמי מרום, ולבנין הזה אנחנו מחכים, ועד עתה לא היה עוד בעולם.

ה' יבנה העיר ירושלים

וגם העיר ירושלים לא תהיה אומנותו של אדם, שהרי כתוב: "וְאֵנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְגו'" (זכריה ב', ט'), ואם להעיר נכתב כך, כל שכן להבית שהוא המדור של הקדוש ברוך הוא, ובנין הזה היה ראוי להיות בתחלה, כאשר יצאו ישראל ממצרים, ונסתלק עד לסוף הימים, בגאולה האחרונה.

ישראל בין העמים כלב בין האברים

שאלה שניה, שאנחנו קרובים למלך העליון יותר מכל שאר העמים, ודאי כך הוא שישראל עשה אותם הקדוש ברוך הוא שיהיו הלב של כל העולם, וכך הם ישראל בין שאר העמים כהלב בין האברים, כמו שהאברים אין יכולים להתקיים בעולם אפילו רגע אחד בלי לב, כך העמים כולם אין יכולים להתקיים בעולם בלי ישראל, ואף כך ירושלים בין שאר הארצות, כהלב בתוך האברים, ולכך היא באמצע העולם, כמו הלב בין האברים, וישראל מתנהגים תוך שאר העמים, כדמיון הלב בין האברים.

כמו שהלב קרוב אל המח כך ישראל קרובים אל המלך

הלב הוא רך וחלש, והוא הקיום של כל האברים, הם אין יודעים מן צער ויגון כלל אלא הלב, שבו הוא קיום החיות ובו היא הבינה, שאר האברים אין בהם התקרבות כלל,

שהרי אין בהם קיום החיות, ואין מבינים כלום, כל שאר האברים אין קרובים להמלך שהיא החכמה והשכל השורה בהמות, אלא הלב, שאר האברים רחוקים ממנו, ואין יודעים ממנו כלל, כך ישראל קרובים להמלך הקדוש, ושאר העמים רחוקים ממנו.

ישראל שהם דומים ללב אוכלים רק דברים נקיים

שאלה שלישית, שישראל אין אוכלים נבלות וטרפות, ומיאוס ולכלוך של שקצים ורמשים כשאר העמים, ודאי כך הוא, שהרי הלב שהוא רך וחלש, והוא המלך והקיום של כל שאר האברים, אינו לוקח למזונו אלא הברור והזך של כל הדם, ומזונו נקי וברור, והוא רך וחלש מהכל, ושאר פסולת הוא מניח לכל שאר האברים, ושאר האברים אין משגיחים ומדקדקים בזה, אלא כל הפסולת והרע של הכל הם לוקחים, והם חזקים כראוי להם.

ה' בחר בישראל שהם נקיים מכל העמים

ועל כן בכל שאר האברים, נמצאים נגעים שאת או ספחת נגע צרעת, ובהלב אין מכל זה כלום, אלא הוא נקי וברור מכולם, אין בו מום כלל, כך הקדוש ברוך הוא לקח לו את ישראל, שהוא נקי וברור, ואין בו מום, ועל זה כתוב: "בְּלֶךְ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּדָ" (שיר השירים ד, ז), בא רבי יוסי נשק ידיו, ואמר אלמלא לא באתי לעולם אלא לשמוע דבר זה, די לי.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס' ע"א

ה' התגלה לישראל באמרם שירה

"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר", אמר רבי שמעון, בשעה ההיא שהיו ישראל עומדים על הים והיו אומרים שירה, נגלה הקדוש ברוך הוא עליהם וכל מרכבותיו וצבאיו, כדי שיכירו את מלכם שעשה להם כל אלה הנסים והגבורות, וכל אחד ואחד ידע והסתכל במה שלא ידעו והסתכלו שאר נביאי העולם.

שרתה על כל אחד מישראל רוח הקודש

שאם תרצה לומר שלא ידעו ולא השיגו חכמה העליונה, מן השירה הזאת מובן שכולם בחכמה הסתכלו, וידעו הדברים ואמרו, שאם לא כן איך אמרו כולם דברים אחדים שלא נטו אלה מאלה, ומה שאמר זה אמר זה, ולא הקדים כל אחד דבור זה לדבור זה, אלא כולם אמרו במשקל אחד, ורוח הקודש הופיע בפי כל אחד ואחד, והדברים נאמרו מכולם כאילו יצאו מפי אחד, אלא ודאי כולם בחכמה העליונה הסתכלו, וידעו דברי העליונים, ורוח הקודש הופיע בפי כל אחד ואחד.

ישראל לא רצו ליסוע משם בגלל ההתגלות

ואפילו העוברים שבמעיי אמם היו אומרים שירה כולם ביחד, והיו רואים כולם מה שלא ראה יחזקאל הנביא, ועל זה היו כולם מסתכלים כאילו ראו עין בעין, וכאשר גמרו השירה היו כולם מתענגים בנפשותם, והשתוקקו לראות ולהסתכל עוד, ולא היו רוצים לנסוע משם מרוב ההשתוקקות.

ה' גילה כבודו במדבר

בשעה ההיא אמר משה להקדוש ברוך הוא, בניך מגודל ההשתוקקות להסתכל בכך אין רוצים לנסוע מן הים, מה עשה הקדוש ברוך הוא, הסתיר כבודו משם והרחיקו לחוץ להמדבר, ושם נתגלה ולא נתגלה, אמר להם משה לישראל כמה פעמים לנסוע משם ולא נסעו, עד שאחז בהם משה והראה להם זיו כבודו של הקדוש ברוך הוא במדבר, אז מגודל השתוקקות ורצון להסתכל הסיע משה אותם, זה שכתוב: **"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מֵיַם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר"**, מהו **"מִדְבַּר שׁוּר"**, מדבר שהיו מבקשים להסתכל בו זיו כבודו של המלך הקדוש, ועל כן נקרא מדבר שור, על שם ההסתכלות אשר שם.

כבוד ה' הוא התורה

"וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר וְלֹא מֵצְאוּ מַיִם", אין מים אלא תורה, שנאמר: **"הוֹי כָּל צָמֵא לָכוּ לַמַּיִם"** (ישעיהו נה, א), אמר רבי ייסא, וכי מי נתן להם התורה כאן, והרי עד אותו הזמן עוד לא נתנה להם התורה, אמר רבי אלעזר, הם יצאו למדבר להסתכל, והקדוש ברוך הוא לקח זיו כבודו משם ולא מצאווהו, ולמדנו שהקדוש ברוך הוא תורה נקרא, ואין מים אלא תורה, ואין תורה אלא הקדוש ברוך הוא.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס ע"א

הס"מ פגע בהם במדבר

"וַיֵּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מַיִם מִמֶּנָּה וְגו'", אמר רבי שמעון, כשהלכו ישראל במדבר, נגלה להם רשות אחר של שאר העמים, זה השולט במדבר^[ע], ופגע בהם שם, וראו ישראל שאין זה אותו הזיו של כבוד מלכם, זה שכתוב: **"וַיֵּבְאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מַיִם מִמֶּנָּה"**, מפני מה, **"כִּי מַרִּים הֵם"**, לא נמתק לנפשותם כבראשונה, ולא עוד אלא שבא לקטרג עליהם.

העץ שהורה ה' למשה

מה כתוב: **"וַיֵּצֶק אֶל ה' וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ"**, ואין עץ אלא תורה, שכתוב: **"עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ"** (משלי ג, יח), ואין תורה אלא הקדוש ברוך הוא, רבי אבא אמר, אין עץ אלא הקדוש ברוך הוא, שכתוב: **"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשְּׂדֵה"** (דברים כ, יט), עץ השדה בודאי, זה עץ של שדה תפוחים הקדושים^[ע], וכאשר נתגלה זיו כבוד מלכם עליהם, אז **"וַיִּשְׁלַח אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם"**, מהו **"וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם"**, שהקטיגור נעשה סניגור.

זיו הזוהר זה סמא"ל השולט על המדבר. עד. זה הגן עדן מקום משכן נשמות הצדיקים שנמשלו לתפוח.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס ע"ב

במרה נכנסו לברית כראוי

"שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", אמר רבי אבא, בא וראה בראשונה כשנכנסו ישראל בבריתו של הקדוש ברוך הוא, לא נכנסו כראוי, מה הטעם, לפי שנמולו ולא נתפרעו, ולא נתגלה בהם רושם הקדוש, כיון שבא לכאן מה כתוב: "שם שם לו חק ומשפט", שם נכנסו ישראל בשני החלקים הקדושים, על ידי התגלות ההיא שנתגלה הרושם שלהם, והם נקראים "חק ומשפט", "חק", כמו שכתוב: "ותתן טרף לביתך וחק לנערתיך" (משלי לא, טו), "ומשפט", כמו שכתוב: "משפט לאלהי יעקב" (תהלים פא, ה) [ע"ה], "ושם נסהו", במצות אות הקדוש ההוא, כמו שכתוב: "פי חק לישראל הוא", בספרו של רבי ייבא הזקן נזכר, שאמר זה הדבר על המטה הקדוש ההוא [ע"ה].

זוהר חלק ג' פרשת נשא דף קכד ע"ב

ה' בדק את ישראל על המים

רבי אלעזר אמר, כאן יש לעיין, למה כתוב כאן, "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", אבל ודאי סוד הדבר, שכאן היה הנסיון על המים, לפי שהמצרים היו אומרים שבניהם של ישראל היו מהם, והיו הרבה בישראל שחשדו לנשיהם בזה, עד שהקדוש ברוך הוא הביאם למקום הזה, ובקש לבדוק אותם.

מה כתוב: "ויורהו ה' עץ וישלך אל המים", אמר הקדוש ברוך הוא למשה, משה, מה אתה רוצה, הרי הרבה מריבות נמצאות אצלכם כאן, ואני מבקש לבדוק כאן נשי ישראל, כתוב שם הקדוש והשלך למים, ויובדקו כולם הנשים והגברים, ולא יהיה נשאר תלונה על בני, ועד שיובדקו כולם כאן, לא אשרה שמי עליהם.

מיד "ויורהו ה' עץ וישלך אל המים", זה השם הקדוש, ההוא שהיה הכהן כותב לבדוק נשי ישראל, אז "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו".

זיו הזוהר

המלכות ועל ידי פריעה זכו לקדושת היסוד. עו. אפשר לומר כונתו כי שם נתן ה' יתברך כח נסי חדש להמטה שהיה ביד משה.

שני החלקים הקדושים היינו שתי הקדושות של ספירת מלכות וספירת יסוד, מלכות נקראת חק, ויסוד נקרא משפט, על ידי מילה זכו לקדושת

כולם יצאו זכאים

ואם תשאל תינח נשי ישראל, אבל הם למה יבדקו, אלא אף הם נצרכו להבדק, אם לא נטמאו בנשיהם של מצרים.

ונשי ישראל לא נטמאו בהמצרים, כל אותן השנים שהיו ביניהם, וכולם הן הגברים והן הנשים יצאו זכאים, ונמצא שזרע ישראל הם קדושים וזכאים, אז השרה הקדוש ברוך הוא שמו ביניהם, ועל כן על המים ודאי, "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו".

זוהר חלק א' פרשת וירא דף קב ע"ב

אמירת השכינה שישמעו לקול ה'

"וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ", אמר רבי יצחק, בא וראה, כל מקום שנאמר ויאמר סתם, או ויקרא סתם, או אמר סתם, הוא מלאך הברית ולא אחר[ע"ז], "וַיֹּאמֶר", שכתוב: "וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וּגו'", ויאמר ולא אמר מי הוא, "וַיִּקְרָא", שכתוב: "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (ויקרא א, א), ולא אמר מי היה, "אָמַר", שכתוב: "וַאֲל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֶל ה'" (שמות כד, א), ולא אמר מי היה, אלא בכל אלה מלאך הברית היה, והכל בהקדוש ברוך הוא נאמר[ע"ח].

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף ס ע"ב

איך מגיעים להמידות העליונות

רבי יוסי אמר, נשמע ממה שכתוב: "וַיִּצְעַק אֶל ה' וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ", מכאן נשמע שעליו מוסב ויאמר, ומובן מי שאמר הדבר, "לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ", לקולי צריך לומר, אלא לקול ההוא שנכנסו בו[ע"ט].

רבי אבא אמר, "וַיֹּאמֶר" זה המלך הקדוש, ומה אמר, "אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ", ככתוב: "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכֵלָה הוּא" (דברים ד, כד), זו השכינה הקדושה, "וְהִיטֵר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה", זה צדיק, "וְהִאֲזַנֹת לְמִצּוֹתָיו", זה נצח, "וְשִׁמְרֵתָ כָּל חֻקָּיו", זה הוד, כיון שתכנסו באלה, הרי אז תתקרבו למלך הקדוש[פ], אחר כך מה כתוב: "כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה' רַפָּאָךְ", "כִּי אֲנִי ה'", זה המלך הקדוש.

אזהרה על שמירת הברית

נשמע מכאן שכל מי שנוטר רושם הקדוש הזה[פ"א], עולה על ידי זה עד מלך הקדוש העליון. רבי יצחק אמר, ודאי מי שזוכה בצדיק, זוכה בנצח והוד, ושלשת אלה מתברכת בהן כנסת ישראל, ומי שזוכה בהן זוכה במלך הקדוש, ונכנס בכל הארבע[פ"ב].

וכנגד ארבע קדושות האלה, נצרך שזה הרושם הקדוש יהיה נשמר מארבעה דברים, שמירה של כנסת ישראל להזהר מנדה, שמירה של צדיק להזהר משפחה, שמירה

זיו הזוהר

עז. זו השכינה הקדושה. עח. ולא במלאך. קדושת התפארת. פא. לכל יפגם בריתו בנשג"ז (נדה שפחה גויה זונה) כמבואר הלאה. פב. היינו ד' עלמא דדכורא והזהיר לשמוע בקול המלכות

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סא ע"ב

מזון ישראל במדבר ירד מאריך אנפין

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", אמר רבי יהודה, בא וראה, בכל יום ויום נוטף טל מן הקדמון הקדוש להתפארת שנקרא פנים קטנות, ומתברכים כל שדה תפוחים הקדושים, ומן הטל שהוא נמשך לאותן שלמטה, ומלאכים קדושים נזונים ממנו כל אחד ואחד לפי מאכלו, זהו שכתוב: "לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ" (תהלים עח, כה), ומן המזון שהוא אכלו ישראל במדבר.

אמר רבי שמעון, כמה אנשים נזונים בזמן הזה ממנו, ומי הם, החברים העמלים בתורה יומם ולילה, וכי תעלה על דעתך שנזונים מן המזון שהוא ממש, לא, אלא כעין אותו המזון ממש והוא חשוב פי שנים.

בא וראה, ישראל כשעלו ונדבקו במלך הקדוש, בשביל התגלות רושם הקדוש, אז זכו לאכול מזון אחר עליון יותר ממה שהיה להם בתחלה, מתחלה כשיצאו ישראל ממצרים נכנסו בקדושת הלחם שנקרא מצה^[א], ועכשיו זכו ונכנסו לאכול לחם אחר עליון ממקום עליון יותר, שכתוב: "הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", "מִן הַשָּׁמַיִם" ממש^[א], ובזמן ההוא היה נמצא להם לישראל ממקום הזה, חברים העמלים בתורה ממקום אחר עליון יותר נזונים, מה הוא, כמו שכתוב: "הַחֲכָמָה תַּחֲיֶה בְּעֲלִיָּה" (קהלת ז, יב), זה מקום עליון יותר.

מזון תלמידי חכמים

אמר לו רבי אלעזר, אם כן מפני מה חלשה נפשותם יותר מאצל שאר אנשים, שהרי שאר אנשים הם בכח וגבורה יתרה נראים, אמר לו יפה שאלת, בא וראה, כל מזונות בני העולם מלמעלה הם באים, זה המזון הבא מן השמים והארץ, הוא המזון של כל העולם, והוא מזון הכל והוא מזון גס ועב, והמזון ההוא הבא ממקום הגבוה יותר הוא מזון דק יותר, וממקום שהדין נמצא הוא בא, וזה הוא המזון שאכלו ישראל כאשר יצאו ממצרים, והמזון שנמצא להם לישראל בזמן ההוא במדבר, ממקום העליון שנקרא שמים, הוא מזון היותר דק שנכנס יותר בהנפש מבכל האברים, והוא נפרש יותר מהגוף ונקרא לחם אבירים.

והמזון היותר עליון מהכל, הוא מזון החברים, הם העמלים בתורה, והם אוכלים מזון של הרוח והנשמה, ואין אוכלים מזון הגוף כלל, והיינו ממקום העליון הנכבד על הכל, שנקרא חכמה, לפיכך גוף החברים הוא חלש יותר משל שאר אנשים, שהרי אין אוכלים מזון הגוף כלל, ואוכלים מזון של רוח ונשמה ממקום מרחק העליון והנכבד מכל, ולפיכך מזון ההוא הוא דק מן הדק יותר מהכל, אשרי חלקם, זה שכתוב: "הַחֲכָמָה תַּחֲיֶה בְּעֲלִיָּה", אשרי חלקו של אותו הגוף שיכול להיות נזון במזון הנפש.

זוהר זוהר - זיו הזוהר
להם השפע הנצרכת להם. צ. בקדושת המלכות עלמא דנוקבא. צא. היינו קדושת התפארת עלמא

זוהר חלק א' פרשת ויצא דף קנו ע"ב

על ידי אכילתם מהמצות ידעו והכירו במקום המלכות

רבי חייא אמר, כאשר בא האיש לזה העולם אינו יודע כלום, עד שיטעום לחם, כיון שאכל לחם נתעורר לדעת ולהבין, כך כאשר יצאו ישראל ממצרים לא הבינו כלום, עד שהטעים להם הקדוש ברוך הוא לחם מזאת הארץ, שכתוב: "אַרְץ מְּמֹנָה יֵצֵא לָחֶם" (איוב כח, ה) [צב], ואז נכנסו ישראל להבין ולהכיר לו להקדוש ברוך הוא.

על ידי אכילתם המן ידעו והכירו בז"א

ובקש הקדוש ברוך הוא שבינו ישראל יותר במקום ההוא שמתגלה ומזדווג לארץ זו [צג], ולא יכלו, עד שטעמו לחם ממקום ההוא, ואיזה הוא שמים, שכתוב: "הַנְּי מִמְּטִיר לָכֶם לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם", ואז ידעו והבינו במקום ההוא, ועד שאכלו לחם ממקום ההוא לא ידעו כלום ולא הבינו.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סב ע"א

להתפלל בכל יום על המזון

"וַיֵּצֵא הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ", אמר רבי יוסי, כל האנשים בעלי האמונה צריכים בכל יום ויום לבקש מזונותם מאת הקדוש ברוך הוא, ולהתפלל תפלתם על זה, מה הטעם, לפי שכל מי שמתפלל תפלתו אל הקדוש ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל יום על ידי עץ ההוא שמזונות כל העולם תולה בו.

אפילו יש לו אוכל יתפלל על המזון

ואף על פי שנמצא אצלו מזון, צריך לבקש מלפני הקדוש ברוך הוא, ולהתפלל תפלה על מזונות בכל יום, בשביל שיהיה נשפע על ידו ברכות בכל יום ויום למעלה, וזהו ברוך ה' יום יום.

לא יניח מיום זה ליום אחר

ולכך אין לו לאדם לבשל מזונות מן יום ליום אחר, כדי שלא לעכב ברכת היום ליום אחר, זהו שכתוב: "וַיֵּצֵא הָעָם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ", "יום בְּיוֹמוֹ" דוקא, מלבד מערב שבת לשבת כמו שביארנו.

המתפלל על המזון נקרא בן נאמן להשכינה

ומי שמבקש מהקדוש ברוך הוא מזונות בכל יום ויום, הוא נקרא בן הנאמן, בן שבעבורו נשפע ברכות למעלה.

הצדיקים בוטחים בה' ולא הרשעים

רבי אבא אמר, כתוב: "רוֹצֵה ה' אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמִּיַּחֲלִים לְחַסְדּוֹ" (תהלים קמז, יא), אלה הם המיחילים ומחכים בכל יום ויום להתפלל על מזונם מאת הקדוש ברוך הוא, וזהו דרכם של אותן יראי שמים ויראי חטא.

ואלה הרשעים ההולכים נלוז בדרכי התורה, מה כתוב בהם: "הוי משפמי בבקר שכר ירדפו" (ישעיהו ה, יא), ועל כן "רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו", לחסדו דוקא, ובזה ניכרים אותן בני האמונה בכל יום ויום, זהו שכתוב: "ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו", "יום ביומו" אמר, ולא דבר יום ליום אחר, וכל כך למה, "למען אנסנו הילך בתורת אים לא", בזה ניכרים אותן בני האמונה, שבכל יום ויום הולכים הם בדרך הישר בהתורה, רבי יצחק אמר דבר זה נשמע מכאן, שכתוב: "צדיק אכל לשבע נפשו" (משלי יג, כה), לאחר שהשביע נפשו מתלמוד תורה.

על ידי המן בדקו את ישראל

רבי שמעון אמר, בא וראה, טרם שנתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל, הבחין בין בני האמונה, ובין הרשעים שאינם בני אמונה ואין מקיימים התורה, ובמה הבחין אותם, במן, כמו שנאמר: "אנסנו", וכל אותן שנמצאו שהם בני האמונה, רשם להם הקדוש ברוך הוא ברושם כתר החסד, ככתוב: "המיחלים לחסדו" (תהלים קמו, יא), ולכך כתוב: "למען אנסנו", וכל אותן שאין נמצאים בני האמונה, הוסר מהם כתר עליון הזה, והמן הכריז ואמר: "ובטן רשעים תחסר" (משלי יג, כה), ועם כל זה לא העדיף המרבה והממעט לא החסיר.

מה שהיה למטה באלים היה כעין של מעלה

למדנו שבשעה ההיא נשתלמו ישראל למטה כדמיון שלמעלה כמו שביארנו, שכתוב: "ויבאו אילמה ושם שתיים עשרה עינת מים ושבעים תמרים וגו'", ונתחזק עץ הקדוש בשנים עשר תחומים, בארבעה צדדי העולם, ונתחזק בשבעה ענפים, והכל כדמיון שלמעלה.

ירידת המן

בשעה ההיא נטף טל הקדוש מן הקדמון הנעלם, ונשפע להתפארת שנקרא פני קטנות, והוא המקום שנקרא שמים, ומן הטל ההוא של אור עליון הקדוש, היה נמשך ויורד המן למטה, וכאשר היה יורד, היה מתפרד לחתיכות קטנות של קרח ונקרש למטה, זה שכתוב: "ידק ככפר על הארץ".

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סג ע"א

על ידי המן היו יודעים למי שייכים העבדים

"וימדו בעמר וגו'", "איש לפי אכלו לקטו", אמר רבי יצחק, "איש לפי אכלו לקטו", וכי מי שאכל מעט לקט מעט ומי שאכל יותר לקט יותר, והרי כתוב: "ולא העדיף המרבה והממעט לא החסיר", אלא לפי אותן האוכלים לקטו, והמשמעות "לפי אכלו", לפי מי שהיה צריך לאכול, ולפיכך לא כתוב לפי אכילתו.

ובמה הכתוב מדבר, החזיק איש בעבד או בשפחה ואמר שלי הוא, בא חברו ואמר שלי הוא, קרבו לפני משה לדין, אמר להם כמה נפשות בביתך, וכמה נפשות בבית

חבירך, אמרו כך וכך, אז אמר להם משה לקטו מן ביום מחר וכל אחד מכם יבא אצלי, למחר יצאו ולקטו, ויבאו לפני משה, הניחו לפניו המן היה מודד לו, ואם העבד היה של זה, נמצא העומר של העבד בהמן של זה, שהרי צריך להיות עומר לכל נפש ונפש מביתו, מדד לחבירו ונמצא שחסר שם מאכל העבד בהמן של חבירו, ולא היה אצלו אלא עומר אחד לכל נפש ונפש מביתו, אז אמר שזה העבד שייך למי שהמן אצלו, זה שכתוב: "אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לְקִטּוֹ", וכתוב: "עֹמֵר לְגִלְגַּלֹּת מִסֶּפֶר נַפְשֵׁיכֶם".

בבוקר שולט מידת החסד ובערב מידת הגבורה

"עֶרֶב וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד ה'", אמר רבי ייסא, "עֶרֶב וַיִּדְעֶתֶם", במה ידעו, אלא כך למדנו, בכל יום ויום נמצאים משפטי הקדוש ברוך הוא, בבקר נתעורר חסד בעולם, ובזמן ההוא שנקרא ערב, תולה הדין בעולם, והרי ביארו, שבעבור זה תקן יצחק תפלת המנחה, ועל כן, "עֶרֶב וַיִּדְעֶתֶם", כאשר יתעורר הדין בעולם, תדעו שבדין ההוא הוציא ה' אתכם ממצרים, "וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד ה'", שהרי בזמן ההוא נתעורר חסד בעולם, ויתן לכם לאכל.

בזמן שליטת הדין עשה ה' חסד לישראל שהוציאם ממצרים

רבי חייא אמר להיפוך, מה כתוב למעלה, "בְּשַׁבְּתָנוּ עַל סִיר הַבֶּשֶׂר וּגו'", בשעה שהתלוננו על בשר נתעורר ערב כזה, שבאותו זמן שנתעורר הדין נתעורר גם חסד בעולם[צ"ל], זה שכתוב: "וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", תדעו חסד ההוא שעשה עמכם בזמן הדין, והוציא אתכם מארץ מצרים, "וּבִקֵּר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד ה'", "כְּבוֹד ה'" הוא ידוע[צ"ה], וכל כך למה, "בְּשִׁמְעוּ אֶת תְּלַנְתִּיכֶם עַל ה'".

הרשעים מהפכים מידת החסד לדין בעוונותיהם

אמר רבי ייסא, אין הקדוש ברוך הוא משנה משפטיו, אלא שרשעי העולם גורמים השתנות, ומהפכים רחמים לדין כמו שנתבאר.

הצדיקים יאכלו מן לעולם הבא (קודם שיתגשם)

למד רבי אלעזר, שמזה המן עתידים הצדיקים לאכול לעתיד לבא, ואפשר תאמר שבדמיון הזה, לא, אלא במדרגה יתרה, שלא היה כן לעולם, ומה היא, כמו שביארנו, שכתוב: "לְחֻזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבִקֵּר בְּהִיכְלוֹ" (תהלים כז, ד), וכתוב: "עֵינַי לֹא רָאִיתִי אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ וּגו'" (ישעיהו סד, ג).

זיו הזוהר שמים. צד. פירוש, בעבור החטא שהתלוננו על עליהם שנצרך להמתקה של חסד. צה. זו שכינת בשר נתעורר בערב זמן הדין היותר קשה כבודו יתברך.

זוהר חלק ב' פרשת שמות כא ע"א

בשר בשעת הדין ולחם בשעת החסד

"דַּבֵּר אֱלֹהִים לְאָמֹר בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם", אמר רבי יצחק, בין הערבים שהיא שעת הדין תאכלו בשר, וכתיב: **"הַבָּשָׂר עֹדְנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאָף ה' חָרָה בָעָם"** (במדבר יא, לג), לפי שבין הערבים דין המלכות שולט, **"וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם"**, לפי שהשעה ההיא נקראת חסד, וכתוב: **"חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם"** (תהלים נב, ג), וכתוב: **"וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם"** (בראשית א, ה), שהוא משעת הבקר.

רבי תנחום אומר, זה אדום וזה לבן, אדום לבין הערבים שכתוב: **"בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר"**, ולבן בבקר שכתוב **"וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלה דף ס"ג ע"ב

הו' מידות חג"ת נה"י שכל אחד משפיע ביום שלו מקבלים כחם מהשבת

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֱלֹהִים אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְר", אמר רבי יהודה, כל יום ויום מתברך מן יום העליון ההוא יום השביעי^[צ1], ומתברכים כל ששת ימים כל אחד ואחד בלבדו, וכל יום משפיע ביומו, מן הברכה ההיא שקבל מן היום העליון ההוא, ועל כן אמר משה: **"אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְר"**, שהרי אין היום שולט ביום שאינו שלו^[צ2], וכל אותן החמשה ימים שולטים בהימים שלהם, ונמצא בהם מה שקבלו, ויום הששי נמצא בו יותר.

ויובן זה, על דרך שאמר רבי אלעזר, מפני מה כתוב **"יוֹם הַשְּׁשִׁי"** (בראשית א, לא), ולא נאמר כך בכל שאר הימים, אלא כך ביארו, **"הַשְּׁשִׁי"**, שהשכינה מזמנת עצמה בו, להכין שלחן למלך^[צ3], ולפיכך נמצאו בו שני חלקים, אחד ליומו, ואחד להכין בשמחת המלך עם המלכה, כי בלילה הזה היא שמחת המלכה עם המלך והזדווגות שלהם, ומתברכים של ששת הימים כל אחד ואחד בלבדו, לפיכך צריך האדם לסדר שלחנו בליל השבת, כדי שינוחו עליו הברכות מלמעלה, והברכה אינה שורה על שלחן ריקן, ולפיכך תלמידי חכמים היודעים סוד זה, זיווג שלהם מערב שבת לערב שבת.

עולם הבינה נקראת שבת וכן המלכות נקראת שבת

"רְאוּ כִּי ה' נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֹת", מהו שבת, יום שבו שובתים שאר הימים, והוא הכולל של כל ששת ימים האחרים, וממנו מתברכים, רבי ייסא אמר, וכן גם כנסת ישראל נקראת שבת, לפי שהיא בת זוגו, וזו היא הכלה, שכתוב: **"וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַשְּׁבֹת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם"** (שמות לא, יד), לכם, ולא לשאר עמים, זהו שכתוב: **"בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (שם פסוק יז), וזאת היא ירושה של נחלת עולם לישראל.

זיו הזוהר

צו. היינו שיום השבת הוא מקור הברכה לכל ששת ימי המעשה. **צז.** פירוש, שכל יום משפיע שפע ברכה רק עבור יום שלו. **צח.** דורש ה"א יתרה של הששי לרמז על השכינה הקדושה.

טעם לאיסור תחומין בשבת

"שָׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֶל יְצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי", "מִמְּקוֹמוֹ", ממקום שהוא שראוי לילך בו, וסוד הדבר, "בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ" (יחזקאל ג, יב), וזה הוא מקום [צט], וזהו הסוד שכתוב: "כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קִדְּשׁ הוּא" (שמות ג, ה), מקום הידוע נקרא מקום, שניכר בו כבוד העליון.

שלא לחלל השבת בידי וברגליו ובפיו

ולפיכך יזהר זה האדם שמתעטר בעטרה הקדושה שלמעלה [ק], שלא יוציא מפיו דבור של חול בשבת, ואם יצא ממקומו דקדושה הוא מחלל יום השבת, הן בידי במלאכה, הן ברגליו ללכת חוץ לאלפים אמה, כל אלה חלול שבת הם.

"אֶל יְצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ", זהו מקום הכבוד דקדושה, שהרי לחוץ ממנו אלהים אחרים הם, "בְּרוּךְ כְּבוֹד ה'", זה הכבוד שלמעלה, "מִמְּקוֹמוֹ", זה הכבוד שלמטה, וזהו הסוד של עטרת השבת [קא], לפיכך "אֶל יְצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ", אשרי חלקו של הזוכה לכבודו של השבת, זכאי הוא בעולם הזה ובעולם הבא.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סד ע"א

ה' הגין על משה

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וּגו'", אמר רבי חייא, בכל מקום תבע הקדוש ברוך הוא עלבון הצדיקים יותר על שלו, כאן אמר משה: "עוֹד מְעַט וּסְקָלְנִי", אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה, אין עתה הזמן לתבוע עלבונך, אלא עבור לפני העם ואראה מי יושיט ידו נגדך, וכי ברשותם אתה עומד או ברשותי.

דוקא המטה שנעשו על ידו נסים וחוקק עליו שם ה'

"וּמִטֶּה אֲשֶׁר הֵכִיִתָּ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר קַח בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ", מה הטעם, לפי שחוקק בנסים היה, ושם הקודש העליון נרשם בו.

זוהר זיו הזוהר
 צט. מקום כבודו יתברך היינו מדת המלכות. עליית העולמות והתקשרות עלמא דנוקבא עם ק. פירוש, עטרת השבת קודש. קא. שאז הוא זמן עלמא דדכורא.

המלכות הוציאה המים לישראל

"הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחָרֵב וְהִפֵּיתָ בְּצוּר וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם", אמר רבי חייא, מהו צור, ככתוב: **"הַצּוּר תָּמִים פָּעֵלוּ"** (דברים לב, ד), שאין לך כל שם ושם מאותן שמות הקדושים של הקדוש ברוך הוא, שלא יעשה נסים וגבורות, ויוציא כל מה שנצרך לעולם, כל שכן להוציא כאן מים.

אמר לו רבי יהודה, הרי כתוב: **"הֵן הִכָּה צוּר וַיִּזְבּוּ מַיִם"** (תהלים עח, כ), מי ראה את השם, אמר לו בא וראה, בכל מקום צור גבורה הוא, וכאשר הקדוש ברוך הוא מבקש למחץ או להכות נתעוררה גבורה זו, וגבורה ההיא תמחץ ותכה, וזהו שכתוב: **"הֵן הִכָּה צוּר וַיִּזְבּוּ מַיִם"**, ואם לא היה נתעורר זה הצור להכות במקום שנצרך, לא נבעו מים.

נס הוצאת מים מצד הגבורה

רבי אבא אמר, מים בכל מקום ידוע הרמז^[קא], והקדוש ברוך הוא בזה הצור נתעורר להשפיע מים, והרי אין זה ראוי להיות אלא מן מדת הגדולה^[קב], וזה הוא אות ונס של הקדוש ברוך הוא.

על זה היה דוד משבח, ואומר: **"הַהִפְכִי הַצּוּר אָגַם מַיִם וּגוֹ"** (תהלים קיד, ח'), משמעות **"הַהִפְכִי"** היא, לפי שאין דרכו של הצור בכך, ולכך בצור העליון הוציא מים ממקום שלמטה, ומה שם המקום שלמטה, סלע, שכתוב: **"וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן הַסֶּלַע"** (במדבר כ, ה), ובמה הוציא זה הסלע מים, בכח הצור שלמעלה.

זהו חלק ב' פרשת בשלח דף סד ע"ב

חטאם של ישראל שעשו פירוד ובדרך נסיון

"וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם מִסָּה וּמְרִיבָה וּגוֹ וְעַל נִסְתָּם אֶת ה' לֵאמֹר הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", אמר רבי אבא, וכי טפשים היו ישראל שלא ידעו דבר זה, והרי ראו השכינה לפניהם, וענני כבוד עליהם הסובבים אותם, והם אמרו: **"הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין"**, אנשים שראו זיו כבוד מלכם על הים, ולמדנו שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, והם נמצאו טפשים ואמרו, **"הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין"**.

אלא כך אמר רבי שמעון, בקשו לדעת בין כח האלהות שהוא מקור הכל וסתום מכל הסתומים שנקרא אין, ובין כח האלהות הרחוק מן המקור שהוא פני קטנות ונקרא הוי"ה, ועל כן לא כתוב היש ה' בקרבנו אם לא, כמו שכתוב: **"הֲיֵשׁ ה' בְּתוֹרָתִי אִם לֹא"**, אלא **"הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין"**, אם כן למה נענשו, אלא על שעשו פרוד, ועשו זאת בדרך

זוהר

קב. שמרמז על חסדים. קג. פירוש, מספירת חסד ולא מספירת גבורה שנקראת צור.

נסיון^[קד], שכתוב: "וְעַל נִסְתָּם אֶת ה'", אמרו ישראל אם כך הוא נבקש באופן זה, ואם אין כך הוא נבקש באופן אחר^[קד], ועל כן מיד ויבא עמלק.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סה ע"ב

מלחמת עמלק

"וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיָדִים", אמר רבי שמעון, סוד של חכמה יש כאן, מן גזרת דין הקשה באה מלחמה זו, ומלחמה זו נמצאת למעלה ולמטה, ואין לך דבר בתורה שלא יהיה בו סודות עליונים של חכמה הנקשרים בהשם הקדוש.

ישראל בחטאם מתישים כביכול הכח למעלה

כביכול אמר הקדוש ברוך הוא, כאשר ישראל זכאים הם למטה, נתגבר כח שלי על הכל, וכאשר אין נמצאים זכאים, כביכול מתישים כח שלמעלה, ונתגבר הכח של הדין הקשה.

שרפו ידיהם מדברי תורה

בא וראה, בשעה שחטאו ישראל למטה, מה כתוב, "וַיָּבֵא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל", שהדין בא לקטרג על הרחמים, כי הכל נמצא למעלה כמו שהוא למטה, "בְּרִפְיָדִים", ברפיון ידים, שרפו ידיהם מתורתו של הקדוש ברוך הוא כמו שביארנו.

שתי פעמים נלחם עמלק

אמר רבי יהודה, שתי פעמים התגייר עמלק מלחמה בישראל, אחד כאן, ואחד שכתוב: "וַיִּירַד הָעֲמֶלֶקִי וַהֲפַנְעֵנִי וגו'" (במדבר יד, מה).

כונת עמלק להכעיס את ה'

אמר רבי שמעון, למעלה ולמטה היתה המלחמה נגד הקדוש ברוך הוא, למעלה כמו שאמרנו, ולמטה היתה נגד הקדוש ברוך הוא, שהיו תופסים גברים וחתכו מהם האות ברית קודש, והיו משליכים אותם למעלה, ואמרו קח לך מה שבחרת, ועל כל פנים נגד הקדוש ברוך הוא היה הקטרוג בכל.

זיו הזוהר

בלבד או לזה בלבד, כי הכל ענין אחד וקשר אחד, למו, הדבור במלכות, הקול בתפארת שהוא הזעיר, המחשבה על ידי חב"ד (חכמה בינה דעת) היא בג' הראשונות.

קד. שתיים רעות עשו בזה, א, מה שעשו פירוד, כי באמת הכל אחד ועבודת ישראל מגעת עד "אין סוף", ב', מה שעשו נסיון על זה. קה. והאמת הוא שאין זה ב' מיני ענינים, ואין לחשוב להתפלל לזה

משה נלחם למעלה ויהושע למטה

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעַמְלֶק", וכי מה ראה משה שסלק עצמו ממלחמה הראשונה הזו, שצוה הקדוש ברוך הוא עליה, אלא משה אשרי חלקו, שהסתכל והבין שורש הדבר, אמר משה אני אכין עצמי למלחמה ההיא שלמעלה, ואתה יהושע הכן עצמך להמלחמה שלמטה, וזהו שכתוב: "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יֵרִים מֹשֶׁה יְדוֹ וַיִּגְבֵר יִשְׂרָאֵל", ישראל שלמעלה, ולפיכך סלק משה עצמו מהמלחמה שלמטה, כדי להזדרז בהמלחמה שלמעלה, לנצח על ידו.

מלחמה שלא היתה ולא תהיה כמוה

אמר רבי שמעון, וכי קלה היא בעיניך מלחמה זו של עמלק, בא וראה מן היום שנברא העולם עד זמן ההוא, ומן זמן ההוא עד שיבא מלך המשיח, ואפילו בימי גוג ומגוג לא תהיה מלחמה כזו, ולא בשביל חיילות גבורים ורבים, אלא בשביל שבכל הצדדים של הקדוש ברוך הוא היתה מלחמה הזו.

יהושע נבחר להילחם אף שלא היה גיבור כי היתה מלחמה רוחנית

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ", מפני מה ליהושע ולא לאחר, והרי בזמן ההוא עוד נער היה, שכתוב: "יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹנָן נֶעַר" (שמות לג, יא), והרבה היו בישראל גבורים ממנו, אלא משה בחכמה הסתכל וידע, מה ראה, ראה לסמא"ל שהיה יורד מצד שלמעלה לעזור לעמלק למטה, אמר משה ודאי מלחמה חזקה אני רואה כאן.

יהושע היה מרכבה למלאך מט"ט

ויהושע בזמן ההוא היה נמצא במדרגה עליונה ויתרה, אפשר תאמר שבמדרגת השכינה נמצא בזמן ההוא, לא כן, שהרי במשה נזדווגה ונקשרה, נמצא שיהושע נתקשר במדרגה שלמטה ממנה, ובמה, אמר רבי שמעון, במקום ההוא שנקרא נע"ר[ק].

יהושע היה יונק בכל יום מהשכינה

וזהו הסוד שכתוב: "יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹנָן נֶעַר", נער ודאי, "לא יְמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל", היינו שאמר רבי יהודה, מה זה שכתוב: "עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נֹוה שְׁאֲנֹן אֹהֶל בַּל יִצְעֹן בַּל יִסַּע יְתַדְתִּיו לְנִצָּח" (ישעיהו לג, כ), ירושלים שלמעלה שנקרא "אֹהֶל בַּל יִצְעֹן", שלא תהיה נמצאת יותר ללכת בגלות.

וזהו "לא יְמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל", היינו מה שנקרא "אֹהֶל בַּל יִצְעֹן", מלמד שבכל יום ויום היה יונק מן השכינה, כמו שהנער ההוא שלמעלה לא ימיש מתוך האהל ויונק ממנה תמיד, כן זה הנער שלמטה "לא יְמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל", ויונק ממנה תמיד.

לפיכך כשראה משה שסמא"ל יורד לעזור לעמלק, אמר משה ודאי זה הנער יעמד כנגדו וישלוט עליו וינצח אותו, מיד "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם

זוהר זוהר... קו. היינו מדרגת המלאך הגדול מט"ט שר הפנים שנקרא נער, והיא מדרגה נמוכה ממדרגת השכינה.

בְּעַמְלֶק, שלך היא מלחמה זו שלמטה ואני אזדרז להמלחמה שלמעלה, **"בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים"** צדיקים בני צדיקים, שיהיו ראויים ללכת עמך.

על ידי כח השכינה (רוחני) נצח יהושע

אמר רבי שמעון, בשעה שיצא למלחמה יהושע נער, נתעורר הנער שלמעלה, ונתתקן בכמה תקונים בכמה כלי זיין, שהכינה לו השכינה למלחמה זו לנקום נקמת הברית, וזהו שכתוב: **"חָרַב נִקְמַת נָקָם בְּרִית"** (ויקרא כו, כה), וזהו הסוד שכתוב: **"וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֶק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרַב"**, לפי חרב ודאי, ולא לפי רמחים ושאר כלי זיין, אלא בחרב ודאי, היינו מה שנקרא: **"חָרַב נִקְמַת נָקָם בְּרִית"**, ומשה נתתקן להמלחמה שלמעלה.

משה עם ידיו ואצבעותיו היה מעורר את הספירות העליונות למלחמה

"וַיְדִי מִשָּׁה כְּבָדִים", כבדים ממש, מכובדות וקדושות לא נטמאו לעולם, מכבודות שראויות להתגר בהן המלחמה שלמעלה, **"וַיִּקְחוּ אֲבָן וַיִּשְׁימוּ תַּחְתֵּי וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ"**, לפי שישראל היו שרוים בצער יהיה עמהם בצער.

אהרן משה וחור הם חסד גבורה תפארת ועל ידי זה נמשך כח למלכות למלחמה **"וְאֶהְרֹן וְחֹר וְתָמָכוּ בְּיָדָיו מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אַמוּנָה וְגו'"**, מהו **"תָּמָכוּ בְּיָדָיו"**, ומהו **"וַיְהִי יָדָיו אַמוּנָה"**, וכי לבעבור שאהרן וחור תמכו לידיהו היו ידיו אמונה, אלא משה הכל בחכמה עשה מה שעשה, אהרן וחור זה מצד שלו, וזה מצד שלו, וידיו באמצע[קו], ועל כן **"וַיְהִי יָדָיו אַמוּנָה"**, בסוד האמונה, אהרן בשביל לעורר צד שלו, וחור בשביל שיעורר צד שלו, והיו נאחזים בידיהו מכאן ומכאן להמשיך עזרה שלמעלה.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סו ע"א

על ידי תפילת ישראל היה משה יכול להמתין הדינים

"וְהָיָה פֶּאֶשֶׁר יְרִים מִשָּׁה יְדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל", **"פֶּאֶשֶׁר יְרִים"**, שהניף הימין על השמאל, ונתכוון כך בהפרשת ידיו, **"וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל"**, ישראל שלמעלה, **"וּכְאֶשֶׁר יָנִיחַ יְדוֹ וְגִבֹר עַמְלֶק"**, בשעה שישראל למטה היו מפסיקים מתפלה, לא יכלו ידי משה להיות בזקיפה, אז **"וְגִבֹר עַמְלֶק"**.

גם כהן כשמקריב קרבן צריכים ישראל להתפלל

מכאן למדנו, שהגם שהכהן מניף ידו בהקרבת הקרבן לתקן עצמו בכל, מכל מקום צריכים ישראל להמצא בתפלה עמו.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סו ע"א

קז. פירוש, אהרן קדושת החסד, חור קדושת הגבורה, ומשה באמצע היינו קדושת התפארת, וזהו

יד ימין הוא העיקר

ולמדנו, שבמלחמת עמלק נמצאו עליונים ותחתונים, ועל כן "וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה", בסוד האמונה כראוי, "וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה", ויהיו ידיו צריך לומר, אלא לפי שתולה הכל בימין כתוב: "וַיְהִי", וכתוב "יָדָיו", לפי שהימין עיקר הכל, וכתוב: "יְמִינָהּ ה' נֹאדָרֵי בְּפֶחַ יְמִינָהּ ה' תִּרְעַץ אוֹיֵב".

על ידי גורל ידעו מי הוא עמלקי והרגו אותו

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֶאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר וְגו'", בא וראה מה כתוב למעלה, "וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֵב", "וַיַּחְלֹשׁ", ויהרג צריך לומר, אלא "וַיַּחְלֹשׁ" כמה שנאמר: "חֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם" (ישעיהו יד, יב), יהושע היה חולש עליהם, והחרב נוקמת נקם ברית הרגה אותם, שכתוב: "לְפִי חָרֵב", כמו שנתבאר.

כמו שעשה יהושע עם עמלק כן יעשה לשאר העמים

"כְּתֹב זֶאת זְכָרוֹן", זאת דוקא^[קט], "וְשֵׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ", שהרי הוא עתיד להרוג מלכים אחרים, "כִּי מָחָה אֶמְחָה", "מָחָה" למעלה, "אֶמְחָה" למטה, "אֶת זֵכְרֵךְ" זכרון שלמעלה ושלמטה.

על ידי אתערותא דלתתא איתער עובדין לעילא

אמר רבי יצחק, כתוב: "כִּי מָחָה אֶמְחָה", וכתוב: "תִּמְחָה אֶת זֵכְרֵךְ עַמְלֵק" (דברים כה, יט), אלא אמר הקדוש ברוך הוא, אתם תמחו זכרונו למטה, ואני אמחה זכרונו למעלה.

רק עמלק לא פחד להילחם בישראל

אמר רבי יוסי, עמלק עמים אחרים הביא עמו, וכולם פחדו להילחם בישראל מלבד עמלק, ולפיכך יהושע היה חולש עליהם, רבי ייסא אמר, "וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ", ששבר הכח שלהם מלמעלה.

זוהר חלק ג' פרשת צו דף ל' ע"א

שני מזבחות למטה כנגד שני מזבחות למעלה

"וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה' נְסִי", אמר רבי אבא, שני מזבחות הם למטה, ושנים למעלה^[קט], אחד הפנימי של הכל שנקרב עליו קטרת פנימית ודקה, שהוא קשר האמונה, והכהן העליון מכולם, היה מקשר קטורת זו, בקשר האמונה^[קט], וזה נקרא מזבח הזהב, ומזה הקטרת נדבק ונקשר קשר האמונה בקשר אחד^[קיא].

זוהר חלק ג' פרשת צו דף ל' ע"א
 סוד האמונה. קח. זאת רמז על השכינה הקדושה. המזבח רמז על בינה אימא עלאה. קיא. פירוש, קט. בהיכל העליון שברקיע השמים. קי. זה שעל ידי זה מתאחדים ומתקשרים כל העשר

והשני היינו מזבח אחר, שנקרא מזבח הנחשת, זה הוא מזבח החיצון^[קיי], ומיכאל השר הגדול מקריב עליו קרבן ניחוח להקדוש ברוך הוא.

ולמטה יש מזבח הזהב ומזבח הנחשת, בזה קטרת, ובזה חלבים ואמורים, ועל זה כתוב: **"שֶׁמֶן וְקֹטֶרֶת יִשְׁמַח לַב"** (משלי כז, ט).

"וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וּגו", נגד מזבח הפנימי בנה זה, ועל כן נקרא **"ה' נְסִי"**, מהו **"נְסִי"**, שנתחזק הרושם של אות הברית הקדוש, שכאשר בא עמלק לבטל הרושם הקדוש הזה מן ישראל, קם זה המזבח כנגדו, לנקום אותה הנקמה של אות הברית, ועל כן נקרא **"חָרַב נִקְמַת נָקַם בְּרִית"** (ויקרא כו, כה), ובזה נתחזק אצל ישראל הרושם הקדוש, ומשה בנה נגד זה מזבח, ויקרא לו **"ה' נְסִי"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סו ע"ב

ענין מילה שנימולו עכשיו כראוי

רבי יוסי אמר, **"וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ"**, לכפר עליהם, **"וַיִּקְרָא שְׁמוֹ"**, שמו של מי, אמר רבי חייא, שמו של המזבח ההוא, **"ה' נְסִי"**, כמו שכתוב: **"וְשֵׁם נִסְהוּ^[קיי]"**, והכל ענין אחד, בשביל שנתפרעו ישראל ונתגלה אות הברית רושם הקדוש ההוא.

המל בנו כפרה לו

מכאן למדנו, שכאשר ימול איש את בנו, ונתגלה בו אות הרושם הקדוש של הברית, זה נקרא מזבח לכפר עליו, ומה שמו **"ה' נְסִי"**, כדמיון זה ביעקב שבנה מזבח, וכתוב: **"וַיִּצַב שֵׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ וּגו"** (בראשית לג, כ), למי קרא, למקום ההוא שנקרא מזבח, ומהו השם שקרא לו **"אל אלהי ישראל"**.

זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף סז ע"א

זרע עמלק ישארו עד שיקויים יתמו חטאים ואז יהיה השם והכסא שלם

"וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּסֵּי יְהוָה מִלְחָמָה לְהַ' בְּעַמְלֵק מְדַר דְּר", **"מְדַר דְּר"** נכתבו חסרים, לרמוז על הדורות שלמעלה והדורות שלמטה^[קיי], אמר רבי יהודה, בכל דור ודור הבאים לעולם, אין לך דור שאין בו מן זרע הרע ההוא, והקדוש ברוך הוא מתגיר בהם מלחמה, אמר רבי יצחק, עליהם כתוב: **"יִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּגו"** (תהלים קד, לה), **"מִן הָאָרֶץ"**, בעולם הזה ובעולם הבא, ועל אותו הזמן כתוב: **"בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּ יְהוָה"**, **"בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן"**.

זיו הזוהר

ספירות. **קיב**. זה המזבח רמוז על המלכות אימא ותתאה. **קיג**. שם נתבאר פירושו על דבר מצות מילה ופריעה, וכן כאן **"ה' נְסִי"** מרמז על קדושת הברית. **קיד**. פירוש, מן דורותיו של עמלק, ולפיכך חסרים על שהסיטרא אחרא תמיד תחסר ותקטן ותבטל עד שתבער לגמרי, אבל הדורות דקדושה הם מלאים לפי שהם תמיד בהתמלאות שפע ותוספות חיים עד בלי די.

האדמו"ר מהאלמין

הגה"צ הרב שלום יהודה גרוס

מייסד מפעל הזוהר העולמי

נחל לכיש 24/8 בית שמש, טל: 054-8436784

האדמו"ר מהאלמין שליט"א, נולד בהונגריה, עלה לארץ בשנת תש"ו. בשנת תשכ"ב היגר לברוקלין. לפני 40 שנה - הקים הרבה ארגונים: **בשנת תשכ"ה**, הקים ועד העולמי למען קדושת בית הכנסת, ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ו**, ערך מלחמה גדולה נגד המוזות הפסולות¹, **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה נגד סימילאק מחלב עכ"ס, ומאו לראשונה יצרו סימילאק מחלב ישראל². **בשנת תשכ"ז**, הקים ארגון הצלה, ונדפס ספר, וקול קורא'ס. **בשנת תשכ"ז**, ערך מערכה גדולה על שנשלים באכילת תולעים בהכשר למהדרין מן המהדרין, **בשנת תשכ"ח**, ערך מערכה גדולה על אוהרת זמן קריאת שמע ותפלה³. **בשנת תשכ"ח**, הקים ארגון ובית דין צדק לכשרות וטהרת המקוואות⁴. **בשנת תשכ"ט**, יום הדפיס והפיץ לראשונה חק לישראל שבועי, ונדפסו 54 פרשיות בודדות, ועשר כרכים. **בשנת תשל"ב-ב**, ערך מלחמה כבידה על כשרות השחיטה⁵, **בשנת תשל"ד**, הקים ארגון ועד הכשרות התאחדות הקהילות, ונדפסו 39 ספרים וקול קורא'ס. **בשנת תשל"ד**, הקים את הרעיון הדף היומי, ופרסמו כל שבוע בעיתונים על הרעיון של לימוד דף היומי, ונדפס גם כן במודרך לכשרות # 2. **בשנת תשל"ה**, ערך מלחמה גדולה למען קדושת השבת⁶. **בשנת תשל"ט-ס"ג**, ערך מלחמה כבידה על כשרות הניקור⁷, **בשנת תשמ"א-ס"ד**, ערך מלחמה כבידה על תיקון עירובין בארה"ב⁸, **בשנת תשמ"ז** יצא לאור ספר הסכמות ומכתבים 1.296 מכתבים. **בשנת תשס"ג** שלח לארצינו הקדושה כמה מיליוני ספרים ועוד 320 אלף דיסקים (בכל דיסק לערך 500 ספרים) ונחלקו בחינם בכל הארץ, ול-150.000 חיילים בצבא. **בשנת תשס"ד** שלחו לא"י עוד 250.000 דיסקים של 7000 קבצים ספרים בחינם. **בשנת תשס"ד**, הקים מפעל עולמי ללימוד הלכה יומית מחבר רומ"א, ונדפסו ספרי שו"ע מחבר רומ"א, וקול קורא'ס, ומודעות בהרבה עיתונים. **בשנת תשס"ז** - 2007 עלה לארץ, הקים את "מפעל הזוהר העולמי", ומאו פועל במסירות נפש, ויום וליילה, לזכות כל אחד מישראל בקריאה יומית של דף הזוהר היומי, ובכך לממש בפועל את הבטחתם וצוותם של רשב"י וגדולי הצדיקים, שבזכות הזוהר, יצא עם ישראל מהגלות ברחמים, והמשח יבוא.

בעהמ"ח"ס: "אין ליכט פון תורה" - 887 חלקים, "אכילת מצות בישראל" - 7 חל', "אפיית המצות" - 3 חל', קובץ ספרי ארץ ישראל - 26 חלקים, "שמירת המצוות כהלכתן" - 58 חל', קובץ ספרי כשרות - 53 חל', "נפש ישעיה" על מאכלות אסורות - 7 חל', קובץ ספרי שחיטה - 26 חל', קובץ ספרי ניקור - 33 חל', קובץ ספרי שמירת שבת - 18 חל', קובץ ספרי מקוואות - 8 חל', "שמירת הברית" - 10 חל', "דברי תורה" עה"ת - 7 חל', קובץ ספרי סת"ם - 22 חל', קובץ ספרי קדושת ביהכ"נ - 17 חל', "מקדש מעט", "ואמרו אמן", "עניית אמן כהלכתו", "צחק לשוח", ועוד. "שכר ועונש" - 6 חל', "אור הזוהר" - 5 חל', "זוהר השבת" - 5 חל', "זוהר חק לישראל" - 5 חל', "מאורות הזוהר" - 15 חל', "תיקוני זוהר" - 2 חל', "תיקוני זוהר" - 29 חל', "זוהר היומי" - 6 חל', "זוהר היומי" - 12 חל', זוהר עם פירוש הסולם, זוהר היומי - 70 חל', "זוהר תורה" - 54 חל', "תיקוני זוהר", "אדרא רבה" ו"אדרא זוטא" עם עוד 6 ספרים, "ספרא דמשכנא", "ספרא דצניעותא" ועוד. עלוני הזוהר - 39 חל', ועוד יותר מאלף ספרים וחוברות על הזוהר הקדוש. על כל הנ"ל,

בשנת תשס"ז, הקים בארץ ישראל מפעל הזוהר העולמי. ונדפסו קרוב ל-2000 ספרים חוברות וקול קורא'ס. על הדברים הנ"ל פרסם ספרים וקול קורא'ס, בלשון הקודש, באידיש ובאנגלית, ובעוד הרבה שפות. - מפיץ מיליוני ספרי זוהר הדף היומי של הזוהר, ועוד, המחולק בתפוצה עצומה בבתי כנסיות ובתי מדרשות, חנויות, קברי צדיקים, ארגונים גדולים, כגון ערוץ הידברות, בתי אב בכל רחבי הארץ ובח"ל. - הקים את "קול הרשב"י" "קול הזוהר" לשמיעה של הזוהר היומי, ושומעים דרשותיו. כיום מתגורר בבית שמש, מפיץ דרשותיו מידי שבוע ברדיו 2000, ומעביר הרצאות בכל רחבי הארץ.

1. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 2. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 3. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 4. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 5. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 6. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 7. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס. 8. ונדפסו ספרים וקול קורא'ס.

גליון מס' 1 נסלו, תשע"ב

**בנק הזוהר
העולמי**

הודעה משמחת!

לכל עורכי העלונים, מדפיסי ספרים, רבנים,
אתרי אינטרנט, ראשי בתי כנסיות ובתי מדרשות
וכל דכפין

שירות שבועי חדש!

מהיום, מידי שבוע, בנק הזוהר הגדול בעולם
ישרת אתכם מידי שבוע בחינם, ללא ריבית
בחומר של מגוון לימודים אודות הזוהר:
פרשת השבוע, סיפורי צדיקים ותמונות, זוהר תורה,
זוהר שבת, שכר ועונש, ועוד, הכל על פי הזוהר הקדוש.

**בנק הזוהר העולמי מונה כ-
250,000 קבצים**

הרווח: אלפי אחוזי שכר לכל צרכן על לימוד והפצת הזוהר הקדוש,
וזכות עצומה לשבת בצלו של הרשב"י תחת עץ החיים בגן עדן.

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי,
נחל לכיש 24/8 עיה"ק בית שמש, טל: 054-8436784

אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה ותקונו קיימת לו לעולם הבא... ותלמוד תורה כנגד כלם:

גליון מס' 2 כסלו, תשע"ב

בנק הזוהר העולמי

הודעה משמחת!

לכל עורכי העלונים, מדפיסי ספרים, רבנים,
אתרי אינטרנט, ראשי בתי כנסיות ובתי מדרשות
וכל דכפין

שירות יומי חדש!

בכל יום ויום תמצאו ב**בנק הזוהר** את הדף היומי של זוהר תורה, ותוכלו בקלות להפיץ את "זוהר דף היומי", בכך יוכל כל אחד ללמוד הפרשה מידי יום ביומו-דף היומי, ולהבין הפסוקים עם מדרשי הזוהר, בפרט בשבת קודש שהוא זמן המיוחד ללמוד הזוהר הקדוש, ובזמן קצר נשעה (השווה מאה מיליון שנה תורה). ילמד הפרשה עם מתיקות הזוהר, ויקיים בזה מצות עונג שבת אמיתי.

ההגנה היחידה הבטוחה נגד פצצת אטום!

ספר הזוהר - זוהר תורה - דף היומי

עלון שבועי ללומדי 'זוהר דף היומי'

הוא ליקוט גדול ונפלא מכל ספרי הזוהר כל המאמרים השייכים לכל פרשה ופרשה בלשון הקודש, מחולק לפרשיות ולכל ימי השנה

ספר הזוהר אפילו בקריאה לבד יש בו כוח לעשות ניסים (תהנות הרבי"ז דף קע"ה):

לקריאה: www.ha-zohar.info לשיעור השיעורים: <http://www.ha-zohar.info/?p=1748>

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי,

נחל לכיש 24/8 עיה"ק בית שמש, טל: 054-8436784

אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא... (תלמוד תורה פנגד ב"ב)